

SLOVENSKI NAROD.

Prispevek vsak dan svester izvenredni mediji - ... volja po peti prejemnik na avstro-ugarske države na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 12 K, na pol leta 6 K, na en mesec 3 K. Kjer hodi sam po sebi, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 3 K 30 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge države in Ameriko plača vsa leta 20 K. Na naročbo brez izredne - pošiljanje naročnine se ne omika. Za članstvo se plačuje od petdesetpet petdeset petdeset po 14 h, če se članstvo tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Vpisni naj se izpolni brez izredne. — Vrednostne in upravne stvari. — Upravištev naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, članstva, t. j. administrativne stvari.

Srednja telefon št. 84.

Pisarniške številke po 10 h.

Upravištev telefon št. 65.

Goriški deželni zbor — odgođen.

V Gorici, 19. okt.

V soboto je bil odgođen goriški deželni zbor. Odgođenju bo sledil menda v kratkem času razpust, ker »zasedanje«, ki je trajalo skoro mesec dni, je dokazalo, da deželni zbor v sedanji sestavi ni sposoben za redno parlamentarno delo.

Prejnjemu deželnemu zboru se je strašno mudilo za razširjenje volilne pravice, to se pravi: porabiti ponudeno priliko v ta namen, da si zagotovita vladajoči stranki, laška liberalna in slovenska klerikalna, v prihodnjem deželnem zboru toliko mandatov, da bodo v vsem odločevali ter eventualne zastopnike drugih strank izolirali. Kazali so se moderne, češ, goriški deželni zbor bo prvi, ki razširi volilno pravico; v resnici pa so hoteli le zlorabiti razširjenje volilne pravice v svoje strankarske namene. Kakor je pozelelo sree laškimi liberalcem in slovenskim klerikalcem, tako pa so sestavili volilne skupine ter pohitili, da je bil načrt sprejet kar hitro brez posebne razprave.

Na njih in drugih se je masčevalo nelepo početje pri razširjenju volilne pravice, združeno na slovenski strani še z največjim zapostavljanjem gospodarskih interesov v deželni hiši skozi dolgo dobo šestih suhih let.

Tisti, ki so razširili volilno pravico, so prišli tepeni v novi deželni zbor. Spleti so bič, ki naj otepe druge, pa so dobili oni sami prav s tem bičem pošteno po hrbtišču.

Na laški in slov. strani so prišli v deželni zbor poslanci starega tipa, ki žele ohraniti v deželnem zboru tako delovanje, kakršno je bilo minolih šest let; prišli pa so tudi na obeh straneh v deželni zbor pravi zastopniki ljudstva, ki hočejo podreti stari sistem v deželni hiši ter započeti tam pravo, koristno delo za ljudstvo. Umevno, da so morale take stranke trčati druga ob drugo; umevno, da sta se zvezali stari dve: to je laška liberalna in slovenska klerikalna, umevno pa tudi, da sta prišli do nekega stika novi stranki: laška ljudska in poslanci, ki so se zbrali v »Slovenskem klubu«. — Slovensko ljudstvo na Goriškem vidi že dlje časa, kako plačuje deželi davke, plačuje in plačuje, nima pa skoro nič od tega; furlanskemu ljudstvu pa so se tudi začele odpirati oči, da deželni

odbor pač dela za laško in furlansko gospodo, ki izsesava ubogega furlanskega kmetiča, za ljudstvo pa ne. Zato pa so dobili ljudski zastopniki nalog, pričeti v deželni hiši novo ljudsko delo ter strmoglaviti Pajerjev sistem. Pajer se je temu upiral, ž njim zavezniki, in tako se je pričela v goriškem deželnem zboru obstrukcija.

Ze lep čas pred otvoritvijo deželnega zbora so se združili poslanci slovenske klerikalne stranke in poslanci laške liberalne na skupni boj proti »Slovenskemu klubu« in poslancem laške ljudske stranke. Obojim so hoteli napraviti na vsak način škandal. Najprej so začeli slovenski klerikalci obdelovati kraškega poslanca Josipa Streklja radi trt; na vsej reči ni nič nepoštene, ali vendar so se zedinili z laškimi liberalci, da se mora ta izvolitev ovreči. Ali ovreči bi se morala tudi izvolitev furlanskega poslanca Gasserja. Ta je namestništveni tajnik pri okrajnem glavarstvu v Gorici. Njegovi nasprotniki pravijo, da so se pri prvi volitvi v kmečkih občinah v goriški okolici godile nepravilnosti, da se je akt falzificiral, da so se pečati odrgali, predno je prišel volilni akt v roke glavni komisiji; tu notri vmešavajo poslanci Gasserja. Tega bi morali pomagati ovreči laškimi liberalcem slovenski klerikalci. Še toliko bolj, ker se tiče ta reč profesorja Berbuca, katerega hočejo obdržati v deželnem odboru na vsak način slovenski klerikalci in laški liberalci. Berbuč je bil izvoljen pri ožji volitvi le s 3 glasovi večine, ali ti so že tako izpodbili, da bi se morala Berbučeva izvolitev na vsak način razveljaviti. Združeni slovenski klerikalci in laški liberalci so hoteli osramotiti pred svetom laško ljudsko stranko in »Slovenski klub«. (Gasser in Streklj tožita liste, v katerih so jim zavezanci očitali kaznive reči). Zraven so hoteli rešiti Berbuca in — Pajerja, katerega izvolitev je bila tudi protestovana. Radi Pajerja so slovenski klerikalci hoteli situirati nekaj tudi radi volitev v slovenskem veleposlstvu.

Umevno, da ni bilo sporazumljenja pri volitvi verifikacijskega odseka. Laški liberalci in slovenski klerikalci so hoteli uresničiti svoje želje z verifikacijskim odsekom 10 članov, ali »Slovenski klub« in laška ljudska stranka jim je hotela preprečiti to z odsekom 9 članov. Ko je bil Maranijev predlog za 10 članov odklonjen, so zapustili dvorano laški liberalni in slovenski klerikalni poslanci. Za njimi je odšel še gla-

var, dasi je bila zbornica sklepna, ker ni hotel, da bi bil sprejet Frankov predlog 9 članov. Od tu naprej smo imeli obstrukcijo. Namestnik Hohenlohe je hodil v Gorico mirit in tolažiti, pa ni nič pomagalo. Po zbornici je divjala obstrukcija, unel pa se je tudi hud časnikarski boj. V tem boju pa je izvedela javnost, kaj pravzaprav hočejo stranke goriškega deželnega zbora. Pokazalo se je, kako hud boj se bje med njimi radi deželnega odbora.

Laških liberalnih poslancev je 9, pa hočejo imeti dve odborniški mesti navzlic temu, da je že glavni vzet iz njihove srede. Torej tri mesta zahtevajo zase. Poslancev laške ljudske stranke je 6. Ti hočejo imeti enega deželnega odbornika. Laški liberalci jim ga hočejo privoščiti, kvečjemu bi jim dovolili namestnika deželnega odbornika, ali za to bi se morali brezpogojno podvreči njim ter se ravnati le po njih v zbornici. Da so zavrnili laški ljudski poslanci tako lepo ponudbo, je umevno samo po sebi. V »Slovenskem klubu« je 9 poslancev; ti hočejo imeti dva deželna odbornika. Gregorčičev klub šteje 5 članov; ta klub ima že podglavarja, hoče imeti pa še eno odborniško mesto. Za to mesto je imel Gregorčič kombinacije vseh vrst; pripravljen je bil celo zapraviti drugo odborniško mesto za Slovence, samo da bi bil eno ujel; da, še več, pripravljen je bil zapraviti obe odborniški mesti, samo da bi bil udaril kar najizdatneje »Slovenski klub«. Ta klub izolirati, to je bila glavna naloga laških liberalcev in slovenskih klerikalcev. V čast se mora šteti laški ljudski stranki, da je ni bilo dobiti za spletke proti »Slovenskemu klubu«, da ni hotela pomagati, jemati Slovence odborniški mesti skupno z laškimi liberalci in celo z Gregorčičem, marveč je izjavila, da pritičeta dve mesti Lahom, dve Slovincem.

Iz vsega tega se vidi, da je najgršo figuro v tem boju igral dr. Anton Gregorčič. Ni čuda, da so ga obosodili v njegovi lastni stranki, dočim ga laški liberalci hvalijo na vse pretege, kakor tudi se »Corriere«, t. j. Slovence vedno sramoteč in sovražen list, z največjo vnemo bori za Berbuca.

Goriški deželni zbor je odgođen. Kakor se zatrjuje, bo v kratkem razpuščen. Razpust je tudi edino umešten, kajti tak, kakršen je sedaj deželni zbor, ne more delati.

Nove volitve bodo najbrže še v tekočem letu.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 19. oktobra. Za jutri je sklicana na Dunaj cela parlamentarna komisija češke zveze zaradi konference z ministroma Praškom in dr. Fiedlerjem, oziroma tudi z ministrskim predsednikom.

Budimpešta, 19. oktobra. Ministrski predsednik je bil danes pri cesarju v avdienci, da je poročal o demisiji čeških ministrov. Odločitev se še ni izrekla, ker ministrski predsednik še ni stavil določnih predlogov. Avdijenca je trajala poludru uro. Ministrski predsednik pride ta teden še enkrat v Budimpešto, da sprejme vladarjevo odločitev. Skoraj gotovo cesar ne sprejme demisije čeških ministrov.

Praga, 19. oktobra. »Narodni klub« bo vzel brezdvomno demisijo čeških ministrov odobruje na znanje; obenem pa bo tudi formuliral pogoje, pod katerimi bi eventualno mogla oba ministra še nadalje ostati v ministrstvu. Ako pa ministrski predsednik z ozirom na nemške ministre ne bo mogel teh pogojev izpolniti, potem se lahko zgodi, da se takoj sestane ministrski svet, kjer bo naznanil baron Beck svoj sklep, da odstopi.

Boji na Češkem.

Praga, 19. oktobra. V Pragi in nekaterih drugih mestih na Češkem so se doigrale včeraj slične demonstracije, kakor so bile nedavno v Ljubljani, le tako krvavega izida niso imele. Narodni socialisti so se vračali s shoda, ko se je izvedelo, da pride nemški burši na Grabnu demonstracije v pruskih čepicah. Češke množice so začele hipoma naraščati in mladi pruski izzivači so se morali pod okriljem policajev umakniti v svoj lokal. Pri tem je padlo tudi nekaj bunk. Demonstrantje so nato pometal z nemškimi napisi. Pobili so šipe na novem nemškem gledališču, na nemški gimnaziji itd. Kakor v Ljubljani, so tudi v Pragi poklicali nemške vojake iz Aša proti demonstrantom, kar je duhove seveda še bolj razburilo. Pozneje je prišel še 11. pešpolk in cela eskadrona dragoncev. Več oseb je bilo z bajoneti ranjenih. Zaprli so nad 60 oseb, med njimi je več hrvaških, srbskih in črnogorskih visokošolcev. Vojastvo je zaprlo vse glavne ulice. Bati se je, da se demonstracije ponove. V Karlovih varih so istčasno prišli Nemci groziti Čehom pred »Besedec«. Peli so »Die Wacht am Rhein« ter grozili z gorjačami. Demonstrante je vodil

poslanec Wolf. Čehe so morali orožniki spremljati iz »Besedec«. Tudi v Toplicah in v Budjevicah so bili spopadi.

Bodoča uprava v Bosni in Hercegovini.

Budimpešta, 19. oktobra. V ogrski delegaciji je imel danes minister Burian govor o bodoči upravi v Bosni in Hercegovini. Minister je napovedal, da dobiti anektirani deželi popolno avtonomno deželno upravo. Okrožni odbori se ohranijo in izpopolnijo. Za novi deželni zbor se napravijo kurije po veroizpovedanjih, da bodo vse tri koncesije ločeno sodelovale pri upravi. Vsaka konfesija voli določeno število poslancev, toda nihče se ne bo silil, voliti svojega verskega pristaša. Glede zakonodajstva je treba najprej izpolniti kazenski pravni red, ker le na ta način je mogoče zajamčiti osebno svobodo in nedotakljivost hišnega prava ter poštnih in brzojavnih skrivnosti. Izgon iz dežele in zaplemba premoženja se mora prepovedati. Kompetenca vojnih sodišč se omeji le na vojaške stvari. Izda se poseben zakon o družtvih in shodih. Minister upa, da začne novi deželni zbor delovati že prihodnjo spomlad. Do tedaj se tudi oživotvorijo okrožni zastopi.

Homatije na Balkanu.

Zopet protiaustrijske demonstracije v Belgradu.

Belgrad, 19. oktobra. V Belgradu bivajoči Italijani so priredili včeraj protestni shod proti aneksiji Bosne in Hercegovine po Avstriji. Po shodu so priredili v zvezi z dijaki demonstracijski obhod h konaku. Kralj je imel nagovor, v katerem je naglašal, da upa, da zmaga poštena in pravična stvar. Zvečer so bili zopet izgrezi. Demonstrantje so strgali avstrijskim trgovcem napise ter izražali grožnje proti Avstrijcem. Poklicano je bilo vojaštvo, ki je šele proti polnoči napravilo mir.

Minister Milovanović o položaju v Srbiji.

Dunaj, 19. oktobra. Srbski minister zunanjih del Milovanović je rekel nekemu dopisniku: »Srbska vlada ni mogla zadrževati viharne, elementarna razburjenja, ki so zavzela vso Srbijo, ko se je izvedelo za aneksijo Bosne in Hercegovine. Srbska vlada stori vse, da zaustavi to elementarno gibanje. Ali se bo to doseglo, odvisno je od mednarodne konference, ki mora braniti naše interese.«

LISTEK.

Hiša v dolini.

Novela. Pisal dr. Ivo Šorli.

(D dalje.)

Hotel sem imeti za vsak slučaj pa tudi dokaz. Počakal sem ga skrit za voglom z enim onih malih aparatov pred hišo, v katero je bil šel in ko je stal, vračajoč se, ravno na vratih, sem pritisnil. Se, ravno sem potem izdelal sliko. Ne morem vam popisati s kakimi občutki sem se pasel na njem, ko je stal še na negativu le kot blede, motna senca nad vhodom, in s kako divjo slastjo sem ga izvalil potem na dan. Prav gotovo, da sem ga videl, kako se je že hotel skriti zopet za vrata ali vsaj obrniti tako glavo, da bi se ga ne videlo naravnost v obraz in da bi se lahko še vseeno ogorčeno rotil, svetohlinec, da ni on, in kako more kdo kaj takega misliti. Toda bil je pribit, postavljen prav na sredo vhoda in je gledal naravnost sem, da si se mu lahko v lice zagrohotal, če bi bil hotel kaj slepariti. In nad vratni, ravno nad njegovo glavo, se je neusmiljeno bleščala hišna številka in napis ulice. Treba je bilo iti samo pogledat ali povprašat, kaj je tam notri...

Omeniti pa moram, da je bil za svoja leta krasen človek. Lepo rasečen, raven in krepak, in gladko obriti še ves sveži obraz, poln resne, skoraj mile mirnosti, v okviru belih las še bolj mlad, nego bi bil drugače. Če bi ga bil srečal tako na cesti in bodisi tudi na pragu, kjer sem ga bil zaklinil, bi mi bil gotovo simpatičen. Tako pa se je vzdignilo le besno sovraštvo v meni proti človeku, ki je zvalil to nedolžno, zaupajoče bitje v nezdravo, pusto globel ter ga tiščal z okorno lažjo tam notri. Obenem je zapopolnala moja ljubezen do nje še silnejše, in sklenil sem trdno, da mu jo iztrgam iz rok, naj se zgodi kar hoče.

Pravzaprav bi se bil moral spomniti, da mislim tudi jaz bolj le name in da si nisem dal jasnega računa, kaj bo z njenim bodočim življenjem, če stori to in gre za menoj. A prav to, da sem se pustil voditi edino od svojih čuvstev, mi je še danes porok, kako globoko sem jo ljubil. In to mi je tudi še danes v popolno opravičilo.

Naslednji torek sem šel in sem pričel takoj svoje delo. Sprva nisem o njenem možu seveda ničesar omenjal. Govoril sem ji samo o svoji ljubezni, govoril tako strastno in ognjeno, da me je nekaj časa kakor omamljena poslušala. Potem pa je planila naenkrat s svojega sedeža in me je

hotela pognati z ostrimi besedami nazaj v moj skromni kotiček, od kjer sem medel po njej že toliko časa.

Toda zdaj sem imel čudotvorni lek v žepu in se nisem pustil več pregnati. In oprezno, počasi sem ji povedal vse.

Učinek je bil strahovit. Jaz pa nisem videl, da je bilo to le dokaz, kako resnično, skoraj bi rekel abnormaalno ga je ljubila, in da se je samo vsled tega tako naenkrat odvrnila od njega in se vrgla meni v naročje. Kaj ve, kaj sluti samo takle površen, mlad človek, ki ni sam doživel še ničesar resnično velikega, kaj se izvrši v enem samem takem hipu v človeški duši! To lahko rečem, da nisem bil nikdar v svojem življenju sirovega srca, kakor sem videl večino druge. A zdela se mi je vendar vsaj do tridesetega leta vse naravno kar se godi na svetu, in nikakor nisem umel, kaj vraga počenjajo ljudje ob takih prilikah, kakor bi se svet podiral. Kvečjemu, da sem dolžil, če sem kdaj pomislil o tem, gledališče, oziroma pesnike, ki si sami izmislijo vse te stvari in jih potem nehoti in nevede ponavljajo še ljudje zunaj po življenju. In vi sami, prijatelji, ki vam pripovedujem to, vi sami, ne vem, če ste kdaj zaslučili, ko ste šli mimo take mračne človeške duše, — in šli ste gotovo, ker jih je na svetu več, nego bi se mislilo na

prvi pogled, — vam samim, ne vem, če se je zadelo, kako brezkončno globoka je lahko človeška duša, res, kakor morje, in kako čudno strašne stvari se gode po teh globinah. Ni, da bi človek umel, ni mogoče, — dovolj je, da zasluči, da ostrmi, da se strese enkrat in potem ne pozabi nikdar več. Kakor če ste šli o polnoči mimo grobov in ste videli strahove, prijatelji!

Zelo sem se začudil gospodu Suši, ker nisem vkljub vsemu dobremu mnenju niti mislil o njem, da mu hodi tudi take stvari o glavi.

A že je bilo, kakor da se sramuje, in s hladnim glasom je nadaljeval:

»Poprej sem vam rekel, da sem se poleg nje svoje nevednosti vedno zavedal. Toda tej merici svoje skromnosti bi bil lahko mirno dodal vsaj še enkrat toliko in bi potem spoznal, da ne morem imeti tako, kakor sem takrat bil, za to žensko skoro prav nobene vrednosti. No, pa saj pravim, da sem bil zaljubljen in da nisem ničesar mislil. In kaj da bi bil tudi še zdaj skromen — do neba ponosen sem bil, da se ne pomišlja položiti svoje usode v moje roke.

Tako sva sklenila, da odidem jaz vkljub podaljšanemu dopustu že ta teden, ona pa dva dni kasneje za menoj. Nihče ni naju videl nikdar skupaj, nihče ni slutil, da se poznava,

zato tudi nihče ne bo spravljal nje-nega bega v zvezo z mojim odhodom; najmanj njen mož. Da ga spravi popolnoma ob sled, vzame ona najprej kako drugo smer, mu odpodije od tu kje pismo in ono sliko ter mu pove, da jo je zastoj iskati ter da se ne vrne nikdar več k njemu nazaj.

In ko je bilo vse tako lepo domenjeno in urejeno, sem ji hotel oviti roko okrog vratu in jo prvič poljubiti. Toda odrinila me je hladno od sebe, češ, da svojega moža, vsaj dokler je še vedno njegov kruh, ne bo varala niti z eno mislijo ne. Jezilo me je, da vzame vsako stvar tako strašno za res, a zavedal sem se tudi, da jo le vsled tega tako častim.

Pa še nekaj bolj sitnega ji je prišlo kar hipoma na um: Kaj da bi bila pravzaprav, če gre z menoj? Možu da ne vzame skratka ničesar, niti svojih oblek in lišpa ne, kolikor ga ima od njega; svojega imetja pa ima jedva za nekaj mesecev. Kaj potem?

— To je vendar moja skrb! sem jo blagohotno pomiril.

Ampak tu sem jo skupil! Ali jo mislim neki izdrževati? Besnela je nad tolikim insultom, in imel sem res opraviti, da sem jo pomiril.

Dogovorila sva se tako, da si poišče takoj kako službo in da bo žive-la popolnoma ob svojem. Tako sem ji predlagal jaz sam.

Obsodba protiaustrijskih demon- stracij.

Belgrad, 19. oktobra. Pri včerajšnjih protiaustrijskih demon- stracijah je bilo aretiranih 40 oseb. Uvedla se je stroga preiskava. Veči- na časopisov obsoja izgrede proti av- stro-ogrskim trgovcem. Listi poziva- jo, naj se opušča nasilstva proti avstro-ogrskim podnikom, a izjavi- naj se mirni bojkot. Avstro-ogrski le- gacijski tajnik Franz je protestiral takoj pri srbski vladi proti izgre- dom ter zahteval povrnitev škode avstro- ogrskim trgovcem. Vlada je obljubi- la popolno varstvo avstro-ogrskim podnikom.

Pogajanja med Avstrijo in Turčijo.

Dunaj, 19. oktobra. Med Av- strijo in Turško so se uvedla pogaja- nja glede sporazumljenja o prepor- nih točkah, in sicer je stvar sprožila Turčija, ki želi direktna pogajanja zaradi aneksije Bosne in Hercego- vine in zaradi izpraznitve Sandžaka. Pogajanja se vrše v Carigradu ter potekajo dosedaj ugodno.

Srbi za aneksijo.

Sarajevo, 19. oktobra. Vlad- nim priganjem se je posrečilo spraviti skupaj 60 članov srbske sa- mostalne (neodvisne) stranke, da gredo k cesarju, se zahvalit za anek- sijo. Deputacija bo obsodila »brez- miselno, za srbski narod Bosne po- gubno opozicijo srbskih radikalcev proti aneksiji.«

Bolgarsko-turško sporazumljenje.

Sofija, 19. oktobra. Iz Cari- grada sta prispela dva člana mlado- turškega osrednjega odbora, da raz- pravljajo s posebnim odborom, ki je sestavljen iz vseh strank pod pre- sedstvom Načovića o vseh prepor- nih vprašanjih, da se doseže bolgarsko- turško sporazumljenje. Ker so tudi merodajni bolgarski krogi za spora- zumljenje, je precej upanja, da se ves konflikt med Bolgarijo in Tur- čijo mirno poravnava.

Turčija ne mobilizira.

Dunaj, 19. oktobra. Turško poslaništvo odločno dementuje vse vesti o mobilizaciji na Turškem. Res je sicer, da je imela Turčija že izde- lane vse mobilizacijske načrte ter so tudi železnice že imele vse potrebne ukaze. V zadnjem trenutku pa je do- bila Turčija od Bolgarije zahtevane obljube, nakar se je v 48 urah polo- žaj spremenil zelo ugodno za mir. Vsi tega se tudi že sklicani mini- strski svet ni vršil.

Črnogorski knez proti vojni.

Cetinje, 19. oktobra. Knez Nikola je razveljavil sklep skupšči- ne, ki se je bila izrekla za vojno. — Predsednik državnega sveta Mijuš- ković je odpotoval v zelo važni misi- ji v Petrograd.

Kompenzacije.

Pariz, 19. oktobra. V krogih franc. vlade smatrajo za izključeno, da bi dala Avstro-Ogrska Srbiji kom- penzacije za aneksijo Bosne in Her- cegovine. Posebno ne more Srbija računati na teritorialno odškodni- no. Francoska vlada bo pri vsej svoji simpatiji, ki jo ima za Srbijo, ven- dar srbskemu ministru Milovanovi- ću to stališče razjasnila na nedvo- umen način.

Zaplenjeno orožje.

Budimpešta, 19. oktobra. V Novem Sadu so zaplenili dve loko- motivi, ki sta vozili pod premogom skrito strelivo in orožje za Srbijo. Razen tega so zadržali tri vagona, ki so vozili iz Nemčije železniške trač- nice in dele mostov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. oktobra.

— **Konfiskacijski furor.** Včeraj nam je državna oblast zopet zasela list. Zaplenila nam je odstavek iz »Logaških novic«, tičoč se nemških napisov, odstavek do- pisa »Iz Prevoj«, tičoč se gesla »Svoji k svojim«, notico »Kranj- ska hranilnica« in notico »Državni pravdnik Trenz gre v pokoj«. Kot kuriozum omenjamo, da nam je c. kr. dr- žavno pravdištvo zaplenilo notico »Kranjska hranil- nica«, ki smo jo ponatisnili iz nekonfisciranega »Slo- venskega Trgovskega Vest- nika« z dne 15. t. m. To dejstvo označuje dovolj konfiskacijski furor, ki je v zadnjem času zavladal v okrilju državne oblasti v Ljubljani. Razume se samo ob sebi, da se bo- demo proti konfiskaciji pritožili, da povzročimo vsaj javno razpravo o zadnjih zaplembah.

— **Avancement pri finančnem računskem oddelku v Ljubljani.** Splošno je znano, da vlada pri račun- skem oddelku tukajšnjega c. kr. fi- nančnega ravnanstva tako slab advancement, da zrejo osobito mlajši računski uradniki s strahom v bodo- nost. Pri tem uradu služi najstarejši oficijal že 12 let v X. čin. razredu; naslednja dva pa se nahajata v tem

razredu že čez 9 let. Nič boljše nima- jo računski asistenti. Najstarejši iz- med njih se nahaja že nad 9 let v XI. čin. razredu, drugi že 8 let in tretji več kot 7 let. Med tem ko so po dru- gih kronovinah računski uradniki z razmeroma kratko službeno dobo že davno v višjem činovnem razredu, nimajo računski uradniki kranjske kronovine vsled slabega statusa ni- kakvega upanja do skorajšnjega avan- ziranja. In kaj je vzrok, da morajo toliko časa služiti v enem razredu? Glavni vzrok je pač, kakor omenje- no, slab status. Sistemiziranih je namreč 1 nadsvetnik, 2 svetnika, 5 revidentov, 5 oficijalov in 5 asisten- tov. Po tem statusu je nemogoče, da bi vsak računski uradnik dosegel kdaj VIII. čin. razred. Drugi vzrok je ta, da je predstojnik c. kr. finan- čnega računskega oddelka že meseca marca t. l. odslužil 40 let, a ne stopi v pokoj. Sedaj še nekaj na naslov g. dvornega svetnika Klimenta. Ze 15. junija 1908, tedaj pred štirimi meseci je sedem prizadetih finan- čnih računskih uradnikov (eden je bil med tem že tako srečen, da je bil po 12 letih imenovan revidentom) vložilo pri predsedstvu finančnega ravnateljstva svoje na finančno mi- nistrstvo naslovljene, po z 1 K kolko- vane prošnje za ad personam imeno- vanja. Te prošnje pa se še do danes niso predložile tja, kamor so name- njene in kakor vse kaže, se jih tudi sploh ne misli predložiti finančnemu ministrstvu, vkljub temu, da je pred nedolгим časom finančni minister neki deputaciji računskih uradnikov izjavil, da se naj ad personam proš- nje le vložijo in se bodo po možnosti tudi upoštevale. Iz tega se vidi, kako so gospodje pri finančnem ravnatelj- stvu računskim uradnikom naklonje- ni. Naj se tedaj merodajni krogi, ki so gospodje pri finančnem ravnatelj- stvu računskim uradnikom naklonje- ni. Naj se tedaj merodajni krogi, ki so

osobito gg. državni poslanci nekoliko zavzamejo za to vrsto uradništva in preskrbe, da bodo vsaj v jubilejnem letu uslišane njih upravičene proš- nje.

— V hrastniški nemški šoli je

letosnje leto vzlic najhujši agitaciji (tudi naši demokratje so — žal! — poleg) in vzlic temu, da je en razred več, kakih 20 otrok manj! Hrastniški delavci so pač le večidelj razum- ni možje.

— **V „Laibacher Zeitung“** je bil te dni natisen inserat, da je v hiši »Narodne tiskarne« oddati stano- vanje. Hitro se je oglasil »Grazer Tagblatt« z globokomno pripombo, da je »Narodni tiskarni« pred vsem za »kšeft«. Seveda, seveda za »kšeft« nam je! To priča že dejstvo, da smo nemškutarske inzerate vrgli iz lista, kar znaša lepe kronice iz- gube in da smo malone vsak dan konfiscirani, kar nam tudi proužroča lepih stroškov. Da bo pa slabomni »Grazer Tagblatt« vedel pri čem da je, mu povemo sledeče: V hiši »Nar. tiskarne« stanujouča vdova dvornega svetnika g. Waschica se hoče pre- seliti iz Ljubljane. Ker svojega stanova- nja ni odpovedala, je hoče pod roko oddati. V ta namen je gospa Wa- schica naročila in plačala in- serat v »Laib. Ztg.« ne pa »Nar. tiskarna«, ki je zgol iz prijaznosti privolila, dati potrebne pojasnil strankam, ki si hočejo stanovanje ogledati.

— **Občinski odbor v Lescan** na Gorenjskem je pri seji dne 18. oktobra t. l. soglasno sprejel županov predlog, da se izrazi ogorčenje nad surovim napadom na mirne udeležence Ciril Metodove skupščine v Ptuj, da protestuje proti postopanju vojaške oblasti dne 20. septembra v Ljubljani, da izreka svoje sožalje nad žrtvami in da želi edinosti slovenskih strank, kadar braniti je časti in pravde na- roda svojega. V isti seji je občinski odbor na županov predlog sklenil, da se imajo v področju leške občine napraviti izključno slovenski napisi.

— **Občinski odbor mesta Me- tlike** je sprejel v svoji seji dne 17. oktobra t. l. sledečo resolucijo: Ob- činski odbor mesta Metlike, zbran v obč. seji dne 17. oktobra 1908. izreka svoje najgloblje obžalovanje, da je avstrijsko vojaštvo dne 20. sep- tembra 1908 brez vsake potrebe stre- ljala na avstrijske državljane, s ka- terim činom je povzročilo smrt dveh nedolžnih žrtev in več težkih telesnih poškodb. Občinski odbor ugovarja ogorčeno in najodločnejše proti ne- potrebnemu rabi orožja, zahteva neiz- prosno kaznovanje storilcev, se izreka solidarnega s slovenskim prebival- stvom bele Ljubljane izvajajoč geslo »Svoji k svojim«, in žrtvuje za ra- njence v deželni bolnici 25 kron ka- kor tudi za družne v zaporih se na- hajejočih demonstrantov 25 kron.

— **Obsodba v Kamniku.** Pred nekaj dnevi je sedela v neki kamni- ški gostilni popolnoma slovenska družba, ki se je med seboj prav do- bro zabavala. Vladajoče soglasje je motil nemškutarski davčni praktikant Kraker, ki se je nepoklican in ne- povabljen pridružil rečenim gostom. Mimogrede bodi omenjeno, da je bil Kraker kazenskim potom prestavljen

in Kočevja v Kamnik in sicer saradi tega, ker se je v Kočevju udeležil »mačje podoknice« tamošnjemu okr. glavarju. Zgoraj omenjena družba je med drugimi pesmimi zapela tudi »Hej Slovani«. Ker Kraker ni hotel te pesmi peti, ga je neki gost mirno pozval naj zapusti slovensko družbo. Vsed tega je okrajno glavav- stvo začelo proti sločinu gostu ka- zensko postopanje. V soboto 17. t. m. je bila obravna in je okr. komisar dr. Leopold Žužek kaznoval do- tičnega gosta z globo 40 kron. O tem še izpravovimo!

— **Zanimivo.** Deželni odbor je priobčil v sobotnem »Slovenou« do- slovno stenografski zapisnik o zani- mivi seji idrijskega občinskega odbora v zadevi prezidavanja mestnega po- sloplja. Ko pa je županstvo prosilo za prepis prav tega zapisnika, je deželni odbor odgovoril, da ni v stanu ugoditi tej prošnji. Toraj za po- litični dnevnik pač, a za prisadeto županstvo ne. In potem naj se ne govori o strankarskem postopanju deželnega odbora.

— **Slabo poučen** je član kar »Občinske uprave«, ko piše v članku »Stavbena in požarna policija« o idrijski zadevi: »Glede kompetence deželnega odbora v bližnjih zadevah (stavbno oblastvenih) nasproti župan- stvom pa opozarjamo na tem mestu na slučaj, ki se je zgodil letos v Idriji. Ta zadeva je tako splošno znana, da je ni treba obširneje po- jasnjavati.« Temu nasproti poprav- ljam, da idrijska zadeva ni stavbno oblastvenega značaja, marveč je de- želni odbor kot nadzornik občinskega gospodarstva prepeval prezidavanje občinskega posloplja. Od pisca stro- kovnega članka bi bilo pač pričako- vati več znanja o stvari, ki jo obde- lava, seosebno če je zadeva tako splošno znana.

— **Mariborski razgrajalci pred sodiščem.** Spodnještajerski nemški listi se še vedno zgražajo nad »ob- čutno« kaznijo, ki je zadela maribor- ske razbijače šip pri zadnjih izgre- dih. Po § 86. k. z. kaznujejo se na- vedeni zločini s težko ječo od enega do pet let, dočim so bili obtoženci kaznovani le z 2½, oziroma z 1 mesecem. Značilno je tudi, da je bilo šest obtožencev oproščenih, dasi bi po postavi morali biti kaznovani tudi tisti, ki se niso zločina nepo- sredno udeležili, pač pa so mogli na- prej vedeti, da se s takim dejanjem spravi telesna varnost ljudi v nevar- nost. Sploh pa niso bili obtoženci ob- sojeni na podlagi izpovedb prič, am- pak vsled lastnega priznanja. Vse pisarjenje o nezanesljivosti prič in primerjanje z ljubljanskimi dogodki je torej nesmisel.

— **„Slovensche Messerhel- den“** V Stainzu pri Gradcu stepli so se socialnodemokratični delavci in je bil neki Gupfleitner z nožem ranjen. Graška lista »Tagblatt« in »Tages- post« imenujeta omenjene pretepače »slovensche Messerhelden«. V Karlo- vih varih na Češkem pa je pršlo pri nekem zborovanju med Vsenemci in nemškimi socialdemokrati do pretepa, kjer je bili petnajst ljudi z no- žem ranjenih. O teh »deutsche Messerhelden« pa seveda molčijo nemški listi.

— **Goriški deželni poslanec A. Gabrček** je imel v nedeljo v Sv. Križu v Vipavski dolini shod, na katerem je poročal o »delovanju« deželnega zbora. Poslušalec je bilo nad 200, sami volilci. Sprejela se je resolucija, v kateri se izreka neome-jeno zaupanje poslancu Gabrčku; zaupanje »Slov. klubu« in se ga po- zivlje, naj ostane na dosedanjem stališču; izreka se ogorčen protest proti glavarju Pajerju, ki zlorablja svojo moč, samovoljno tolmači po- slovnik ter uganja sam obstrukcijo proti večini; vlada se pozivlje, naj razpusti deželni zbor ter razpiše nove volitve.

— **Tabor na Veliki Otavi na Goriškem** se bo vršil v nedeljo dne 25. t. m. Tako je sedaj sklenjeno definitivno. Včeraj so začeli nadalje- vati s pripravami za tabor, ki obeta biti dobro obiskan. Glede na sedanje razpoloženje na Goriškem je tak tabor neobhodno potreben, ker more le uspešno podkrepiti ljudstvo v boju proti vsem nasprotnikom. — Možje, ki so se udeležili tabora pred 40 leti med sklicatelji, bodo tvorili častno predsedstvo. — Do Otave je iz Go- rice 1½ ure; preskrbljeno pa bo za vozove, tako da se glede komuni- kacije ne bo treba nikomur pritože- vati.

— **Policijski organi z Dunaja** so v nedeljo strašili po Kranju ter s hvalevredno vestnostjo pregledovali javne napise in reklamne table. V slovenskem Kranju je pač odveč ta njihova skrb.

— **Tako delajo v Ljubljani.** Nocoj okrog ene ponoči sta prišla dva topničarska častnika na mestni- nika po Selenburgovi ulici v bližini kazine. Kar sproži eden izmed njiju nekaj »tunder«, da se je začul silen pok. Dva stražnika sta prihitela na lice mesta ter videla, da je imel kadet

Schochner še vžigalno vrviico v roki. Opozorila sta ga, da je tako ravnanje nedopustno, nakar se je ka- det ves razljučen začel zadirati nad stražo. Posegel je celo po svoji sablji. Dogodek je privabil seveda celo ka- zino na ulico, kar je še največ vredno pri celi stvari, kajti sicer bi zopet cela Germanija točila solze nad pe- klenskimi atentatom, ki se je izvršil na ubogo ljubljanske kazinote!

— **Slovensko šolsko vpra- šanje v Trstu.** Državni poslanec dr. Otokar Rybář je dobil v nedeljo od kompetentne strani obvestilo, da je naučno ministrstvo imenovalo pet učiteljev za tržaško slo- vensko šolo.

— **Iz srednješolske službe.** Deželni šolski svet je potrdil, da smejo profesorji na tukajšnjem učiteljsku gg. dr. Fr. Orožen, dr. Fr. Ilešič, dr. Ivan Orel ter učitelj glasbe g. Anton Dekleva v šolskem letu 1908/09 poučevati na mestni višji dekliški šoli in na mestnem dekliškem liceju.

— **Iz profesorske službe.** Prof. kandidat g. Matko Dolenc iz Postojne je dobil mesto suplenta na državni gimnaziji v Trstu.

— **Iz šolske službe.** Absolvi- rani učiteljski kandidat gosp. Fran Golob je imenovan za provizorič- nega učitelja v Zagorju. Dopus je dobil nadučitelj g. Ivan Pirnat na Krki in pride na njegovo mesto ab- solvirana uč. kandidatinja gđ. An- tonija Randl. Zaradi bolezni je dobila dopust učiteljica gđ. Erika Kastreuz v Stari Loki pride na njeno mesto absolvirana uč. kaudi- datinja gđ. Roza Pichler. Dalje je dobila dopust učiteljica gđ. Al- bina Golob v Semiču in pride na njeno mesto gđ. Ana Ogulin, bivša volonterka na privatni dekliški šoli v Smihelu pri Novem mestu. Za provizorični učitelji v Zgornji Šiški sta imenovani absolvirani učit. kan- didatini gđ. Marija Kersnik in Sarafina Hubad.

— **Učiteljske vesti na Štajer- skem.** Suplentinja pri Sv. Petru na Modvedovem selu Albina Zavašnik je postala stalna učiteljica istotam. Učiteljica v Hrastniku Albina Papp je šla v začasni pokoj.

— **Iz gledališke pisarne.** Danes, v torek se uprizori prvič Laufsova burka »Vražja misel«, ki ima toliko komičnih prizorov in zabavnih zapletkov, da smeju ni konca. Sode- lujejo vse prve dramske sile ter gđ. Jos. Hadrbolcova, operetna subreta, ki v II. dejanju poje. Ta burka je pri vseh odrih stalno na repertoarju.

— **Operetni večer,** ki ga je pri- redil koncertni orkester v soboto v veliki dvorani »Uniona«, je v umet- niškem oziru uspel naravnost sijajno. Par točk se je moralo ponavljati. Po- sebno so se odlikovali solisti. Občin- stvo, ki je dobobra napolnilo dvo- rano, ni štedilo z navdušenim plo- skanjem. Upati je, da se taki večeri pri nas povsem udomačijo.

— **Od poslance vsote 565 kron** iz Lesec se ima, kakor je nam osebno sporočil g. župan Ivan Žark, pora- biti 300 kron izključno za na- rodne žrtve (za spomenik nič), 250 kron za »Družbo sv. Cirila in Metoda«, 15 kron pa za »Narodno šolo v St. Jakobu v Rožni dolini«.

— **Častno svetlajo** za 40letno zve- sto službovanje je dobil g. Alojzij Kajzelj, poslovodja firme Fran Ks. Souvan v Ljubljani.

— **Nova slovenska trgovina.** S 1. decembrom t. l. prevzmeta ma- nufakturno trgovino Hugon Ihl na vogalu Stritarjevih in Lingarjevih ulic gg. Janko Lenasi in Anton Gerkman, oba zavedna Slovenca.

— **Topniški bateriji št. 1 in 2 domobrancev** sta se odpeljali v Gradec, kamor sta premeščeni.

— **Vijolice meseca oktobra.** Vče- raj je nabral prijatelj našega lista na ljubljanskem polju nekaj lepo duhte- jih vijolic. — V »Regaljevem gaju« na ljubljanskem Gradu pa oveto rdeče maline. Vidi se tudi že nekaj zelenih jagod, ki pa najbrže ne bodo dozo- rele, ker jih bo prej slana zamorila.

— **Pomlad in poletje v jeseni.** G. Janko Leban, šolski vodja v Bukovici nad Škofjo Loko, nam je poslal kot »curiosum« nekaj ovetov graha in tudi nekaj zrelega graha samega, ki ga je utrgal v nedeljo na šolskem vrtu. Lepa hvala!

— **Novo gasilno društvo** se je ustanovilo v Iški loki v ljubljanski okolici.

— **Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Jezico, Črnuče in okolice** se ustanovi prihodnjo nede- ljo 25. t. m. Na ustanovni shod, ki se ga udeleži pooblaščenec družbe- nega vodstva, se vabijo bivalateli teh krajev, pa tudi oddaljeni sosedje: pri- lika se jim nudi, da spoznajo po- trebo in delovanje naše družbe. Shod bo ob treh popoldne v znani izborni gostilni pri »Alešu«. Nadejamo se, da se ga udeležijo vrli domači pevci, pa tudi rodoljubi iz Ljubljane. Na svidenje!

— **Javno lekarno** otvori na Jese- nicah mag. farm. g. Ernest Koželj v Ljubljani.

— **Opšice** razsajajo epidemično v žolskem okrožju Podzemelj pri Črnom- lju. Zbolelo je 87 otrok.

— **Pasji kontumac** je razglašen nad vsem političnim okrajem krškim. — **Izstop iz rimske katoliške cerkve** Josip Marinčič, gozdni delavec iz Gorenja, je 15. t. m. pri o. kr. okrajnem glavarstvu v Postojni naznanil izstop iz rimske katoliške cerkve.

— **Ponarejen denar kroži po Notranjem.** Pri železniški blagajni v St. Petru na Krasu je oddal 12. t. m. železniški delavec Lovrenc Prinčič ponarejen goldinar, ka- terega je dobil od gostilničarke Milke Cvetnič iz Hrastrja št. 26; od koga je navedena gostilni- čarka falsifikat dobila, se ni dalo do- gnati. Radi živahnega prometa v hiši ni zapazila, kdo ji ga je dal. Falsi- fikat je jako dobro izdelan, vendar se lahko spozna, ker napis na robu manjka. Oddal se je o. kr. sodniji v Postojni in se je strogo zasledovanje ponarejevalcev odredilo.

— **Nesreča.** V Celovcu je na hlapca Franca Katolnika padlo par stotov premoga in ga tako poškodovalo, da leži težko ranjen v bolnišnici.

— **Grozen samomor.** V Riomanjih je delavec Ivo Poščič iz Francijo pri Kastru položil na tla dinamitno pa- trono legel na trebuh nanjo in jo prižgal. Vsega je razneslo. Kose mesa so našli 15 metrov daleč. Iz zapiskov je bilo razvidno, da se je Poščič kon- čal, ker je bil hudo bolan na želodcu in ker ga bolniška blagajna ni hotela sprejeti v podpornino. Pokojnik je bil naroden mož in splošno priljubljen.

— **Uboj.** V Trstu je 20letni Avrel Persoglia zabodel z nožem 21let- nega čevljarja Jožefa Sturma, da mu je prebodel jetra. Sturm bo umrl za rano.

— **Uboj.** V Trstu je 36letni čevljar Fortunat Fatoriz Cervinjana 16. avgusta zabodel v trebuh pleskarja Karla Fürsta, da je umrl. Obsojen je bil pred tržaškimi porotniki na 3½ leta ječe ter po 120 V na dan vdovi umorjenčevi, dokler se ne omoči.

— **Dvojna smrtna obsodba.** V Zagrebu sta bila v soboto zaradi za- vratnega umora obsojena na smrt Agata Kušan in Franc Golubič. Zadnji se je smehljaj, ko je čul raz- sodbo. Obsojena sta umorila neko Pe- kičko, da bi se polastila njenega de- narja.

— **Zaradi špijonaže** so zaprli v Oseku guvernto Anjo Marjanovič, ki je obdevala z avstrijskimi in srbs- kimi oficirji in baje slednji m izdajala skrivnosti o vojnih pripravah v Av- striji. Če ne vidi v Avstriji morda samo strahov na steni?

— **Velik vlom.** V Zemunu so na- znani tatovi vlomili v skladišče moke trgovca Weissa in odnesli iz bla- gajne 16000 kron. O njih ni sledu.

— **Slovenci v Ameriki.** Nesreča v rudniku. V Johnstownu so se užgali plini, ko sta ravno prišla v jama 19letni Anton Vičič, doma iz Ravberkomande pri Postojni, in Feliks Prošt. Oba sta dobila tako hude opekline, da je prvi že umrl, drugi pa se bori s smrtjo.

— **Akademsko ferijalno društvo „Sava“** sklicuje na zahtevo članov izredni občni zbor, ki se vrši dne 24. t. m. na Dunaju ob 8. zvečer v restavraciji »Zum wilden Mann« Du- naj IV. Favoritenstrasse.

— **Avad. društvo slov. agrarno- mov „Kras“** javlja, da se vrši njega prvi redni občni zbor z običajnim sporedom v soboto, dne 24. oktobra v prostorih restavracije »Holzer« Dunaj XVII. Türkenschanzstrasse 19.

— **Ogenj.** Danes dopoldne po 10. uri je začelo goreti na Zaloški c. 14 v tovarni pletenin g. Dragotina Hri- barja. Ogenj je nastal v podstrešju, kjer so se vnele neizdelane nogavice, ki so bile naložene poleg vročega dimnika. Izključeno pa tudi ni, da ni kdo izmed delavcev hodil in vrgel otrinek med nogavice. Oddelek ga- silnega in reševalnega društva je prišel na lice mesta, a niso stopili v akcijo, ker so ogenj že prej poga- silili delavci. Hribar ima škode do 224 K in je zavarovan pri banki »Slaviji«.

— **Pogreša se** od 29. septembra 31letni oženjeni tovarniški delavec Fran Hafaer, rodom iz Vodice. Haf- ner je srednje močne postave, okro- glega obraza, kostanjevih las in brk. Govori slovensko, nekoliko nemško in laško. Na Jesenicah je popustil ženo z nepreskrbljenimi otroci.

— **Star predmet** je policiji 43 letni krojaški pomočnik, sedaj vagant in poseben ljubitelj Mestnega loga Mihael Komar, ki ima v zlati knjigi že 38 predkazni. Hotel je predvčeršnjim Ljubljano zapustiti in se preseliti v gorkejšje kraje. Pred odhodom se je začel spotikati na častni straži pred vladno palačo stoječega vojaka 27. peš- polka, a ga je neki pasant potem po- tегnil proč. Nato je šel prosjačit po

(Dolge v prilogi).

Tržaški cesti v gostilne, kjer ga je dohitela usoda. Pod Trančo se je Komar stražniku uprl in ker je pa naglo prišla pomoč, je moral v špehovko, odkoder so ga včeraj preselili k sodišču.

S ceste. Včeraj popoldne je na poljskem nasipu neki kolesar podrl 12letno šolsko učenko Marijo Lenarčičovo, ki se je vsled padca na čelu in levem kolenu lahko telesno poškodovala. Kolesar je znan.

Nepredvidna vožnja. Snoch je pripeljal po Šelenburgovih ulicah z opreženim vozom neki mesarski pomočnik v diru proti pošti v trenutku, ko je prihajal električni voz. Ko bi ne bil voznik električnega voza naglo ustavil, bi se bila lahko zgodila velika nesreča.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 87 Hrvatov, 64 Hrvatov in 15 Macedoncev se je povrnilo iz Zgornje Avstrije na Reko, 10 Hrvatov je šlo v Hebr, 42 Lahov pa v Kormin.

Izgubljeno in najdeno. Zidar Jakob Ogrin je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja. — V trgovini g. Engelberta Skuška je pozabila neka stranka svilen dežnik. — Ubožica Ana Rihtarjeva je zgubila bankovec za 20 kron. — Strojnik Jernej Lotrič je izgubil usnjat etui s smotkami. — Neki gospod je izgubil 14 K denarja. — Zidar Angel Gorjan je izgubil denarnico, v kateri je imel čez 5 K denarja.

Demonstracije pred sodiščem.

Kazenske razprave pred deželnim sodiščem.

(Konec.)

Franco Kandare, pravni praktikant pri o. kr. deželnem sodišču, izjavi, da je bil tudi pri Auerju, in sicer v drugi sobi. Ko je prišlo orožništvo, so vsi šli gledat Videl je, da je obtoženca pograbil en orožnik za vrat, ga potegnil k drugim orožnikom, kjer sta ga takoj dva druga orožnika prijela za roke. Obtoženec se torej niti braniti ni mogel, a prej tudi ni psoval. Priča je v začetku dobil vtisk, da orožništvo in vojaštvo samo ni vedelo, čemu je prišlo v lokal.

Anton Bučar, trgovski sodnik, je sedel v sobi na desno. Videl je obtoženca govoriti s polic. svetnikom Wratschkom, in kako je neki orožnik nato potegnil obtoženca med druge orožnike. Napovedbe aretacije ni slišal. Obtoženec ni psoval in se tudi ni zoperstavljal.

Franco Sliva, kontoarist pri Knezu, je bil pri Auerju v stranski sobi, ko so prišli orožniki. Videl je, kako je neki orožnik potegnil obtoženca za seboj, a ta se ni branil, temveč rekel: „Prosim, prosim, saj sam grem!“ V sobi je bil precejšen hrup. Psovki ni slišal.

Josip Napret, trgovski sodnik, obtoženca ne pozna in tudi ni videl celega dogodka, ker je stal bolj zdej. Psovki ni slišal, pač pa mrmrjanje in ogorčenje.

Tomo Burgstaller, uradnik banke „Slavije“, je bil v srednji sobi, kjer je bilo več ljudi dobre volje. Videl je vstopiti policijskega svetnika Wratschka in za njim orožništvo in vojaštvo. Vse je skočilo po koncu. Obtoženec je govoril s policijskim svetnikom. Kar pograbijo obtoženca orožnik za vrat in ga potegne med druge orožnike. Obtoženec ni psoval. Ko ga je potegnil orožnik za seboj, je zamahnil z roko v zrak vsled potegljaja.

Dr. Neuperger zahteva, da se konstatuje, da je ta priča videl zamahnuti obtoženca.

Feliks Brglez, trgovski pomočnik, je prišel ob polu 11. k Auerju in ostal tamkaj do polnoči. Sedel je z bratom za vrati, ko je prišlo orožništvo in vojaštvo. Orožnik je potegnil obtoženca za seboj in orožniški ritmojster je tedaj rekel: „Diesen Mann sofort arrestieren.“ Ni videl, da bi bil obtoženec mahal z rokami in ni slišal psov, „šufti“ in „buri“.

Dr. Ivan Oražen izpove: Obtoženec je bil v moji družbi v tretji sobi. Tu prileti nekdo povedati, da je prišla v gostilno policija, orožništvo in vojaštvo. Vstali smo vsi in jaz sem šel, da posredujem. Govoril sem s policijskim svetnikom Wratschkom, a obtoženec je stal tik mene. Kar se stegne čez mene orožnika roka ter pograbijo obtoženca in ga potegne tako vehementno, da bi bil skoraj padel. Potem sem slišal orožniškega ritmojstra izreči besede: „Auf meine Verantwortung arrestieren Sie ihn!“ Gledal sem govoreč s policijskim svetnikom proti orožnikom in videl ves prizor. Obtoženec ni izrekel psov, „Schufte“ ali „Buren“, in tudi nisem videl, da bi bil mahal z rokami. Tudi se ni nikakor vmešaval v kako uradno poslovanje. Na tozadevno vprašanje potrdi vnovič, da je izključeno da bi bil obtoženec psoval, kajti priča bi bil moral to čuti.

Ivan Režek, pravni praktikant pri o. kr. deželnem sodišču, izpove,

da je bil v družbi dr. Gabrščka in Valenčiča v prvi sobi na desni, kjer so se pogovarjali o položaju. Videl je potem planiti poročnika Königa in soto in za njim vojaštvo in orožništvo, pa ne ve zakaj. Videl je, kako sta dva orožnika pograbila obtoženca in ga porinila vun. — Na vprašanje predsednikovo, če so ljudje bili razburjeni, odgovori priča: „Tako mirni, kakor po navadi, seveda niso bili.“ Na vprašanje, ali je obtoženec izrekel one psovke, odgovori priča, da ne, in če se je branil, pa pravi, da je bil popolnoma „panan“, ker so ga prijeli tako trdo.

Ker je še treba čakati, da pride priča Colnar, porabi zagovornik dr. Triller ta čas, da utemelji sledeči svoj predlog:

Ker je naloga zagovorništva, da doprinese kolikor mogoče v omanje orožniških izpovedb, na podlagi katerih se je storila obtožba proti današnjemu obtožencu, naj se sledeči predlog ne smatra kot žalitev kake tretje osebe, temveč kot konstatacija dejstev, katere morejo le pojasniti dejanski stan. V zaporu tukajšnjega sodišča se namreč nahaja neki Komman, ki je obtožen, da je v veži Auerjeve gostilne žalil orožništvo. V tej zadevi je bilo tudi zaslusano orožništvo. Sodni zdravnik dr. Plečnik je šel pred zaslusovalno sobo tukajšnjega sodišča št. 94 pogovor med orožniškim ritmojstrom Lellekom in kot priče zaslusanimi orožniki. Ritmojster je vprašal: „Was wissen Sie? Also warum haben wir ihn eigentlich arrestiert?“ — Odgovor dr. Plečnik ni slišal, pač pa potem ritmojstrove besede: „Also nicht wahr, so werden wir aussagen!“ Nikomur se nemoreniš čuti, najmanj pa dejanje, ki bi bilo nedopustno. Ako pa se vzame stvar z onega „justament“ stališča, da orožnik edini in vedno izpove resnico, bi bilo vendar dobro konstatirati, kaj je na stvari, posebno za slučaj, da pride zadeva pred kasajski sodišče, ki bo moral soditi o verjetnosti orožniških izpovedb. Predlaga, da se zaslusita v tej zadevi orožniški ritmojster Lellek in dr. Plečnik.

Dr. Neuperger se protivi temu predlogu, češ da omenjena zadeva ni v nikaki zvezi z obtoženčevim ter podurja, da je omenjeni pogovor zadel popolnoma drugo stvar, ne pa slučaj Komana, za kar da je najboljši dokaz to, da je ritmojster v tej zadevi izpovedal za Komana olajševalno, orožniki pa obteževalno.

Predsednik proglasi po kratkem posvetovanju sklep, da se zagovornikovemu predlogu ne ugodí, ker stvar ni v zvezi z obtoženčevim slučajem.

Prečta se nato dopis ljubljanskega župana, v katerem se pričuje o dobrem slovesu obtoženca, njegovem dostojnem, mirnem vedenju in splošni priljubljenosti.

Obtoženec je dosedaj ne kaznovan.

Dr. Triller (obtožencu): Da se izognemo vsakemu nesporazumljenju: ali ste bili popolnoma trezni?

Obtoženec: Da, popolnoma trezen!

Zasliši se nato še kot priča Jan-ko Colnar, uradnik „Mestne hranilnice“, ki izpove, da je bil tudi navzoč pri aretaciji obtoženca. Prelomek je šel z drugimi vred iz tretje sobe, da se informira, zakaj je prišlo orožništvo v gostilno. Aretiran je bil obtoženec na povelje orožniškega ritmojstra. Priča ni videl, da bi se bil obtoženec branil, in tudi ni čul kakih psov.

Predsednik proglasi nato sklep, da se ne ugodí predlogu drž. pravdnika, da bi se zaslusil kot priča poročnik König in njegovo vojaštvo, češ da drž. pravdnik ni označil, o čem naj ta priča izpove.

Dr. Neuperger zatrjuje, da je jasno povedal, da hoče dokazati z izpovedbo te priče, ali se je obtoženec branil pri aretaciji. Pridrži si pravico ničnostne pritožbe.

Razprava se nato preloži na 4. uro popoldne.

Ze dopoldne je vladala v razpravi dvorani, prostoru za poslušalstvo, gneča, kakršne še ni bilo izlepa v sodni dvorani, vsaj v tej ne. Občinstva je bilo vseh slojev toliko, kakor le redkokdaj pri kaki porotni obravnavi, posebno veliko je bilo navzočih narodnih dam. Popoldne, ko je bilo nadaljevanje razprave določeno na 4. uro, je bil že vsak prostorček zaseden že zdavnaj pred napovedanim časom. Veliko občinstva je moralo oditi, ker sploh ni bilo prostora več. Ze tu, posebno pa po izvršetku obravnave je bilo občutiti nedostatek naše sodnijske palače, da se vrata odpirajo na znotraj. Treba je pri taki udeležbi občinstva le malega vzroka, da nastane panika, in potem? Vse hoče k vratom, a vrata se odpirajo na znotraj; kdo naj jih odpre, kako naj občinstvo pride ven? Vsa pri razpravi dvoranih naj bi se vrata odpirala na sunaj.

Občinstvo je bilo med razpravo mirno in je le enkrat ali dvakrat imel predsednik priliko nekoliko pograjati preglasne opazke izmed poslušalstva. Glede števil poslušalcev se je izrazil nekdo, da jih je bilo za dve dobro obiskani predstavi „Lohengrina“ v nemškem gledališču.

Deset minut po 4. uri vstopi senat, nakar se je razprava nadaljevala.

Predsednik naznani sklep, da je sodni dvor odklonil predlog zagovornikov, da bi se zaslusili novi priči Fran Barbič in Fran Koblar, češ da bi se njuna izpoved nanašala na poznejše dogodke, ne pa na one v restavraciji pri Auerju.

Dr. Neuperger predvsem zahteva, da se prečita zapisnik o njegovem predlogu glede na zaslusanje poročnika Königa in njegovega vojaštva.

Zapisnikar Jendič prečita dotično točko zapisnika, v katerem je zabeleženo, da je drž. pravdnik zahteval zaslusanje omenjenih oseb, da izpovedo, ali je obtoženec suval orožnike ali ne.

Dr. Neuperger se zadovolji s tem pojasnilom ter pravi: „Obtožba predbojca gospodu obtožencu, da je najprej psoval orožnike, potem da se je zoperstavljal orožnikom s tem, da jih je sunil z rokami in jih obrazil z nogami. Zalibog današnje dokazovanje ni popolno, ker se mojemu predlogu, da se zaslusijo kot priče popolnoma neprizadete osebe, poročnik König in vojaki, ni ugodilo. Vendar pa mislim, da zadostuje tudi predloženi dokazni material.“

Imamo tri vrste priče: orožnike in njihovega poveljnika, policijskega svetnika Wratschka, in one priče, ki so bile navzoče v Auerjevi gostilni. Kar se tiče prvih prič, so izpovedale vse jako jasno, zanesljivo. Opozarjam na to, da te priče nimajo nikakega povišja, da bi vedoma krivo pričale. Pa tudi dokazovanje tega ni dalo. Ako je ta ali oni orožnik preostro postopal, da bi pod prisego moral po krivem pričati. Izpovedbe teh prič se ujemajo skoraj v vseh merodajnejših vprašanjih. Če se ne ujemajo v vseh potankostih, se iz tega ne more nikakor sklepati na neverjetnost njihovih izpovedb sploh. Če je izpovedal eden, da je bil gospod obtoženec ukljen v veži, a drugi zunaj, so to malenkosti tako nemerodajne, da ta protislovja ne morejo ovreči sigurnih izpovedb o kaznivem dejanju samem, ki se je dogodilo napram istim orožnikom samim.

Prvi orožnik Jellenz je povedal, da mu je gospod obtoženec tedaj, ko je stopil v Auerjevo gostilno, naravnost v obraz zaklical neke žaljive besede, sicer ne „svinje“, pač pa „šufti“ in „Buri“. Potrdil je, da ga je v tem trenutku zgrabil, potegnil k sebi, da se mu je obtoženec iztrgal, da ga je prijel še enkrat, nakar ga je obtoženec sunil v prsi in ga bacnil v noge.

Oseba, ki je sama čutila sunek v prsi in brce v noge, bo gotovo najbolj zanesljivo mogla povedati, kako je bilo, ker je to na lastnem telesu občutila.

Glede izpovedb drugih teh prič, poudarjam, da so vse te priče popolnoma vzajemno prečale o strašanskem razburjenju proti orožnikom, o strašanskem ogroženju, gneča se je valila iz ene sobe v drugo, torej vendar niso tako zanesljive, kakor pa oseba, ki je čutila brce na svojem lastnem telesu.

Iz tega se da sklepati, da je izpoved orožnikova popolnoma resnična, da se ni mogel motiti, ker se o tem ni mogoče motiti, ali dobi človek brco ali ne.

Objektivno je dokazano, da je bil orožnik ranjen na obeh nogah. Ako je enkrat izpovedal, da je bil ranjen na levi nogi, drugi pa, da na desni, smo čuli danes, da je dobil okvare na obeh nogah. Orožnik izpočetka ni vedel, ker ni takoj natančno pogledal, kje je ranjen, opazil je okvare šele pozneje. Izpovedal je, da je dobil okvare pri tej priliki in mu vendar ne moremo direktno očitati laži.

Izpovedbe orožnikov in ritmojstra se popolnoma strinjajo v tem, da je obtoženec najbolj kričal. Priče so opazile to morda zato, ker je obtoženec stal v prvi vrsti gostov — slučajno je pač prišel naprej. Ritmojster je takoj ukazal, da naj ga primejo. Orožnik ni čul tega povelja, temuč je iz lastnega nagiba prijel obtoženca, in že to govori za verjetnost izpovedbe Jellenza in ritmojstra o obtoženčevih besedah. Opozarjam pa tudi na to, da so tri ali štiri druge priče potrdile napoved aretacije po ritmojstru, kar verjetnost obeh teh prič še bolj potrjuje. Ritmojster je tudi sam potrdil, da je dal povelje, da naj se obtoženca aretuje, ker je videl, da je sunil orožnika v prsi. Da ni videl, da ga je tudi brenil v noge, je pač umljivo, kajti ljudje so si gledali v obraz, ne pa v noge. Orožnik pa je broc v nogi čutil.

Če preidemo k izpovedbam drugih prič, mi je najprej ocenjevati izpovedbo gosp. policijskega svetnika

Wratschka. Ta izpovedba se mi zdi jako nerazumljiva, ker stoji v protislovju z različnimi podatki, ki jih je podala razprava. Izpovedal je, da je bilo tedaj, ko je stopil v gostilno, vse mirno, da se ni nihče razburjal zaradi njegovega prihoda. Priče Valenčič, Gabršček in Burgstaller so pa potrdile, da se je takoj, ko je Wratschko stopil v sobo, cela gruča rinila proti njemu in zahtevala pojasnjenja, kaj išče tu. Še večji vrišč pa da je nastal, ko so za Wratschkom vstopili orožniki. Wratschko je tudi izpovedal, da ž njim ni govoril nihče. Priča dr. Oražen pa je izpovedal, da je govoril ž njim. Wratschko je izpovedal, da je stal obtoženec z njim lice v lice, da je vse videl, kako je orožnik prijel obtoženca in ga za sabo potegnil, pa ni videl, da bi se obtoženec branil. Dr. Oražen je povedal, da je bil obtoženec aretiran v tem trenutku, ko je on govoril z Wratschkom. Če sta torej dr. Oražen in Wratschko govorila, sta imela pozor eden na drugega in torej ni bilo mogoče, da bi bil Wratschko ves čas natančno opazoval obtoženca. S tem mu seveda nečem očitati, da bi bil krivo pričal. Bil je pač tudi on vsled vseh dogodkov strašansko razburjen, popolnoma zmešan, in ves prizor se je vršil s tako hitrico, da ga drugi ljudje sploh niso mogli natančno opazovati. Isto je potrdil tudi priča dr. Rus z vso odkritosrčnostjo, da se je vse izvršilo tako naglo, da ne more podati natančne slike. Če je pozneje izključil, da bi se bil obtoženec upiral, je ta druga izpoved pač v protislovju s prvo in ni zanesljiva. Dr. Gabršček je tudi potrdil, da je obtoženec bliskoma izginil skozi vrata. Torej ni bilo mogoče videti vseh potankosti. Ta priča je tudi potrdil, da ni videl ritmojstra v sobi, in ta je vendar bil v sobi. In če tega ni videl, je tudi lahko, da ni videl, ko se je obtoženec zoperstavljal, kar se je pa vendar lahko zgodilo.

Vse priče razun Burgstallerja so potrdile, da je popolnoma izključeno, da je obtoženec vzdignil roke. Ta priča pa je potrdil, da je obtoženec zamahnil z rokami, a da se zoperstavljal ni. Dejstvo, da je zamahnil, je ta priča potrdila in to dejstvo se strinja popolnoma z izpovedjo dveh orožnikov, da je obtoženec okoli mahal z rokami.

Ne bom več dolgo govoril. Opozarjam na to, da so orožniška pričevanja pozitivna, izpovedbe razbremenjalnih prič pa negativne, o okoliščinah, o katerih nič ne vedo. Ti dokazi se morajo premotivirati z vso previdnostjo. Opozarjam tudi na to, da so bile vse priče zelo, strašansko razburjene. Izpovedbe vseh teh prič se glase: tega nisem slišal, tega nisem videl, in vendar vemo, da se je dotični dogodek res dogodil, vemo, da je ritmojster res prišel noter, da je obtoženec res skočil proti orožnikom ter jim zaklical, kaj imajo tu opraviti. Vse priče so tudi potrdile, da obtoženec ni suval. To ujemanje izpovedb se mi zdi čudno. O drugih dogodkih ne vedo prav natančno, to pa vedo tako dobro. Čudno je, da so vse priče gledale ravno obtoženca in nikamor drugam, ne orožnikov, ne vojakov z bajoneti, temveč vsi ravno g. obtoženca. To ni prav verjetno. Ne morem misliti, da bi to bilo istina, ker je naravnost nelogično tako misliti.

Poudarjam še enkrat, da je gotovo najbolj zanesljiva izpovedba tiste osebe, ki ji je obtoženec v obraz zaklical „Schufte, Buren“, ki je čutila sunek v prsi in sunek v noge. Mislim, da je dokazano, da je obtoženec res ravnal očitano mu dejanje ter zato predlagam, da se kaznuje v smislu zakona!

Zagovornik dr. Triller: Visoki sodni dvor! Jaz nimam navade govoriti skozi okna sodne dvorane. Menda mi tega spridevala tudi Vi, velečenjeni gospodje sodniki, ne boste odrekli. Danes je pa slučaj drugačen, danes je moja želja ta, da naj bi odmeval moj glas tja do onega mesta, kateremu je poverjenovrhovno nadzorstvo nad zakonito zadržanostjo osebno svobodo avstrijskih državljanov. Potem se bodo morda razbistrili in očistili tudi tam gori nazori o vprašanju, zakaj se toliko časa niso dali pomiriti duhovi ob zadnjih, na vse strani usodnih ljubljanskih demonstracijah. — In dve čutili borita se v tem hipu v moji duši! Na eni strani ogorčenje nad vseskozi nepravilnim in nekorektnim postopanjem, čigar žrtve je postal dne 18. sept. današnji obtoženec; na drugi strani pa nekaka hvaležnost do one temperamentne državne oblasti, ki je dala s predležečo obtožbo priliko, da smo zamogli posvetiti z bakljo resnice vsaj deloma v temno postopanje nekaterih organov oborožene javne sile.

In nič vesela slika se nam pri tem ne kaže, visoki sodni dvor! Nepobitno stoji namreč danes dejstvo, da je ob zadnjih demonstracijah

vsaj del oborožene sile že v prvem hipu zgubil glavo in pamet. In to ob par brezpomembnih „Ptil“ in „Abzug!“ klicih, na katere bi ob takih prilikah oborožena sila niti reagirati ne smela. Za hrbtom predpostavljeneja ji političnega komisarja — to se danes nič več ne da utajiti — protijegovi volji in protizrečnemu dogovoru je udril oddelek orožnikov in vojakov brez vsake potrebe v gostilniške prostore med mirne goste, katerim boste, velečenjeni gospodje sodniki, vsaj to na besedo verjeli, da niso pobijali šip tisti večer.

In zgolj radi oprostiljivega akademizma protesta je ta sila hki tolovaj in razbojnik zgrabila, suvala in uklenila današnjega obtoženca ter ga gnala sramotno v ječo, ne da bi si bila za to izprosila, kakor je bila to njena dolžnost, pritrdila poveljajočega političnega komisarja. Na tem, nad vse mučnem dejstvu, se ne da nič olepšati in niti tistega izgovora nimajo prizadeti organi, katerega se dandanes tako pogosto čuje, da je namreč tudi vojak in orožnik človek, v čigar žilah se pretaka vroča in vzkipeča kri. Saj je bilo to že prvi večer demonstracij, ko je bila oborožena sila kômaj dve uri v službi in ko ni imela še prav nobenega vzroka, da bi se razburjala. Sicer sem pa jaz tega ponižnega mnenja, da se oni, ki imajo delati mir, sploh ne smejo razburjati.

In če obtožnimo sedaj pri tej sliki, tedaj se nam odpira žalostna perspektiva ob uvaževanju, s kakim temperamentom so postopali potem vsaj posamezni organi oborožene sile 48 ur pozneje, ko so bili baje v resnici utrjeni in razburjeni, zmučeni in nervozni in ko se je usodnega 20. septembra vroča človeška kri kadila z ljubljanskega tlaka! (pri tem stavku je predsednik g. branitelja prekinil in ostro poklical k redu). — Tak je bil torej milje tačas, ko je gosp. Matko Prelovšek baje zagrešil hudodelstvo javne sile. Tako trde vsaj zaslusani orožniki in vprašanje nastaja sedaj, jeli je na te izpovedbe mogoče sezidati kriminalno obsodbo mirnega in neomadeževanega akademizma moža. Jaz pravim ne in sto krat ne! Zame je danes toliko gotovo, da se v glavah teh prič ni zrcalila že na prvem zaslusanju prava slika dogodka in da se tudi danes ne zrcali. Jaz ne maram nikomur očitati laži in hudobnega namena, toda ob pogledu na glavno obtežilno pričo postajevodja Jellenza, se nehote spominjam na besede nemškega pesnika: „Anders wohl als sonst in Menschenköpfen malt sich in diesem Kopf die Welt.“

Nato je g. branitelj na drobno dokazoval protislovja, v katera so se zapletle orožniške priče med seboj in s lastnimi izpovedbami v predpreiskavi, nič manj pa tudi z današnjo izpovedbo njihovega poveljnika g. ritmojstra Lelleka smega. Poglavitni vzrok tem protislovjem išče zagovornik v nepotrebnem razburjenju orožnikov ob nastopu v „Auerjevi“ gostilni, iz katerega se je potem avtosugestije rodila objektivna neresnica.

Potem ocenjuje izpovedbe civilnih prič ter naglaša pred vsem, da bi že izpoved samega g. policijskega svetnika Wratschka morala strmo glavititi obtožbo na celi črti. Ta moč, kateremu ni odrekati vseh skozi taknega in hladnokrvnega postopanja, je absolutno izključil mogočnost, da bi se bil obtoženec vedoma in hotoma branil aretacije in nobene psovke ni slišal iz njegovih ust. Na to izpovedbo samo sodni dvor prav lahko in mirno sezida opristolno obsodbo, to pa tembolj, ker nima g. policijski svetnik prav nobenega povišja, da bi se esofiral za obtoženca ter prav zaradi njegove današnje odločne izpovedi brčaz tudi ne bo nič hitreje avanziral... Popolna objektivnost, resničnost in absolutna zanesljivost njegove izpovedbe je torej vzvišena nad vsak dvom. In potem dolga vrsta ostalih zaslusanih prič, ki v bistvenih točkah vseskozi soglašajo z izpovedjo priče Wratschka in katerim gre že vzpriko njihove socialne pozicije vsaj toliko vere, kakor razburjenim in nervoznim orožnikom.

Govornik potem obžaluje, da se ni dopustil ponuditi dokaz po priči dr. Plečniku, ki bi bil razdril še zadnji mogoči dvom o tem, na kateri strani je zanesljivost in objektivna resnica.

Na nič bolj trdnih nogah pa ne stoji obtožba radi prestopka po § 312 k. z., kajti nobena vseh prič, ki so stale tik obtoženca, za njim in pred njim, ni silala iz njegovih ust inkriminiranih psov; vsled tega mi — tako naglaša zagovornik — nihče ne bo vcepil prepričanja, da je pravilno opazoval in objektivno resnično potrdil orožnik Jellenz, ki je v isti sapi trdil, da je bil v gostilni tak vrišč, da niti samega sebe ni razumel, na drugi strani naj je pa natanko slišal, kako je baje obtoženec posamezne orožnike psoval, akoravno za to niti vzroka ni imel, ker je protestiral le

zoper nastop oborožene sile kot take. Pa tudi v okvir prošnega § 314 k. z. se obtoženec nastop ne da vrniti, kajti akademski protest zoper vlogo oborožene sile med mirne goste je menda tudi v Ljubljani še dovoljen. — Iz izpovedbe g. polio. svetnika Wratschka pa odseva končno še nekaj, to namreč, da si on ni upal oboroženi sili dovoliti vstopa v lokal, ker se je bal, da ne bi rabili orožja! Dispozicija te sile je bila torej brezdvomno taka, da bi danes g. inženir Prelovšek prav gotovo ne sedel z zdravimi udi na tej obtožni klopi, ako bi bil storil to, česar ga dolži obtožba!

Z mirno vestjo, tako končuje zagovornik, polagam usodo svojega težko užaljenega klijenta v vaše roke, vlečenjeni gospodje sodniki! Toda ne prosim vas le oprostilne sodbe gospodje sodniki, tudi zadoščenja zahtevam za svojega klijenta! Kako pride on do tega, da je vsled označenega nepravilnega postopanja moral pretrpeti veliko sramoto in da je mesec dni visel nad njim Damoklev meč kriminalne obtožbe? Kako do nepopisnih duševnih muk? V pravni državi živimo in, ako je to storila javna sila aux pas, tedaj je njena dolžnost, da ga popravi in ustvari zadostne remedure zoper ponavljanje takih nezgodnih slučajev. Zato predlagam, da se odstopijo vsi spisi po pravomočnosti sodbe vrhovni orožniški oblasti v svrhu primerne postopanja.

In sedaj sodite gospodje sodniki! Nič milosti — pravice vas prosim! Fiat justitia in pereat tunc postopanje, kakršno se je izvršilo dne 18. septembra nad mirnim državljanom.

Po skoraj enournem posvetovanju razglasi predsednik razsodbo, po kateri je **Matko Prelovšek — kriv prestopka v zmislu § 314 kaz. zak.**, s tem, da je dne 18. septembra v Auerjevi gostilni izustil besede „orožniki vun“ ter se s tem vmešaval v poslovanje službo opravljajočih oseb, kakor jih našteva § 61, ter se kaznuje po istem § 314 z globo **20 K.** v slučaju neiztrljivosti pa z 48urnim zapornim; **oprešča** pa v zmislu določbe § 259, točka 3 k. pr. r., da se je zoperstavljal službo opravljajočemu orožniku Jellenzu tako, da bi bilo zoperstavljanje zvezano z ranjenjem, ga psoval z besedami „Schweine, Schuften“ in „Buren“ (§ 81 in § 12).

Razlogi: Obtožba pravi, da je današnji obtoženec dne 18. septembra zaklical službo opravljajočemu orožniku Jellenzu in drugim besede: „Schweine, Schuften, Buren“, v tem zmislu pa je izpovedal samo priča Jellenz ter potrdil, da je obtoženec te besede res izgovoril. Priča Teban je samo potrdil, da je te besede slišal, ne pa, kdo jih je izgovoril, vse druge priče pa so izključile, da bi bile te besede padle. Kar se tiče hudodelstva javne sile, je potrdil samo priča Jellenz, da ga je obtoženec udaril v prsi in da ga je suval v noge, priča retnojster Lelleck je potrdil, da se je obtoženec branil z rokami, priča orožnika Škoda in Teleban sta videla, da je opeljal z rokami in isto je potrdil tudi priča Burgstaller. Vse druge priče odločno trde, da tega niso videli, nekatere celo izključujejo, da bi bil sunil ali bacnil. Važna je tu izpoved priče Oskarja Wratschkota, ki je bil vodja patrulji, ki je imel cel čas obtoženca pred očmi in celo govoril z njim. Ta priča pa trdi, da se obtoženec ni zoperstavljal, da sploh on (priča) sam ni vedel, zakaj je bil aretiran. Izključuje tudi, da bi bil izgovoril one žaljive besede. To se tudi ujema z izpovedbami vseh drugih prič. Kakor je verjetna izpovedba priče Jellenza, je verjetna tudi izpovedba priče Wratschkota. V gostilni je bilo vse razburjeno, bila je velika gnječa. Vpilo se je semtertja, bili so tudi žandarji razburjeni, ker se je že prej zunaj vpilo in so orožniki prav zato prišli v gostilno, da bi izvedeli, kdo jih je prej psoval, zato ni mogel nihče prav popolnoma natančno vedeti, kaj in kako se je zgodil ves dogodek. Če se preudari, da je priča Lelleck izpovedal, da se obtoženec zunaj, ko je bil aretiran, ni zoperstavljal, da je šel mirno naprej, se sodišče ni moglo prepričati, da bi se bil akademsko izobražen človek, ki tudi ni močan, prej zoperstavljal štirim orožnikom, ko so bili še vojaki zraven. Sodišče ne bi bilo prišlo do drugega prepričanja, tudi če bi se zaslišal poročnik König. Obtoženec je mahal z rokami, pač pa ne namenoma, temveč je bil to več ali manj učinek refleksivnega dejanja, ko ga je orožnik potegnil k sebi. Sodišče je prišlo do prepričanja, da se obtoženec ni nalašč zoperstavljal, kar je potrdil tudi priča Burgstaller. Glede psov „Buren“ in „Schuften“ pa se je osiral na to, da je izgovor teh psov potrdila samo ena priča, vse druge pa ne. Priča Wratschko je stal zraven in potrdil, da jih obtoženec ni izustil.

Glede prestopka v zmislu § 314 je sodišče smatralo za dokazano, da je obtoženec besede „orožniki vun“ v resnici izgovoril in obtoženec tega tudi sam ne zanika. Bil je tedaj gost v gostilni pri Auerju in ni imel nikake pravice ugovarjati postopanju orožnikov ter se je s omenjenimi besedami vmešaval v njihovo postopanje, vsled česar ga je sodišče spoznalo krivim in mu odmerilo kazen od enega dneva do enega meseca. Obtožilnega se ni našlo nič, olajševalno pa, da je bil dosedaj še nekaznovan, da je dejanje deloma priznal in da je bil tedaj razkašen.

Državni pravdnik ni prijavil priporočbe in ravno tako tudi ne obtoženece.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Pobite šipe na šulferajnski šoli v Šiški.

Da so pobijali in pobili šipe na šulferajnski šoli v Šiški 28. septembra ob polu 3. zjutraj, so že enkrat stali pred tukajšnjim sodiščem 20-letni mizarski pomočnik Jožef Bertonec, 17letni trgovski vajenec Vincenc Oblak, 16letni krojaški pomočnik Leopold Lucek, 17letni posestnikov sin Adolf Hostnik, 20letni krojaški pomočnik Franc Sevsček, 16letni posestnikov sin Jazet Mitereger, 25letni slikarski pomočnik Jakob Levstek, 25letni mizarski pomočnik Franc Kastelic in 25letni kurjač državne železnice Valentin Jenko. Nekaj jih je bilo tudi v preiskovalnem zaporu deželnega sodišča, kamor se je vsa »afera« spravila kot hudodelstvo. Koliko ceremonij je bilo, da so prišli iz preiskovalnega zapora deželnega sodišča pred okrajno sodišče, ki jih je »postavilo na proste noge«, je znano iz svoječasne poročila.

Pri današnji razpravi ni bilo nobenega zagovornika, kar so obtoženci sami zakrivali, ker se niso z nobenega pobirali, so vsi trdili, da niso pobijali šip pri šulferajnski šoli. Sevsček je povedal, da je šel ob 1. zjutraj spat, kar sta storila tudi Hostnik in Kastelic. Ravno tako je prišel Mitereger domov kmalu po policijski uri, istotako Levstek.

Jenko pove, da je od daleč slišal, ko so pokale šipe. Stal je na cesti, kjer je videl Luceka. Brtoncelja in Oblaka. Ne more reči, da je vrgel kdo kamen.

Priča Jožef Rijavec, tovarniški delavec in hišnik, pove, da je hiša, v kateri je on, kakih 15 korakov oddaljena od šulferajnske šole. Tudi po deščicah njegovih oken je bilo razbijanje, a na poziv, naj dajo razbijalec mir, so odšli. Videl ni priča nikogar, ker je bila temna noč.

Strážmešter Karel Kopice izpove, da sta bila Oblak in Bertonec aretirana pri šulferajnski šoli za časa razbijanja šip. Peljali so ju v orožniško kasarno, kjer so vzeli njuna generalia. Kar so zaslišali zunaj šum in ko so prišli ven, je stal tam Lucek in še nekdo, ki je pa zbežal. Lucek so prijeli in ga z onima dvema odvedli v zapor. Aretiranci so bili prašni po rokah in hlačah, kamna pa pri njih niso našli nobenega. V sredo, 30. septembra je k prič prišel nekdo, ki mu je dejal, da ve Hostnik veliko o razbijanju šip in da tudi ve, kdo je bil zraven, kaj nato je neznanec zbežal. Ko so Hostnika prijeli, naznanil je vse, s katerimi je bil do tedaj noč skupaj. (Ti so vsi današnji obtoženci razen prvih treh). Jenko je prič povedal, da so Bertonec, Oblak in Lucek ležli čez ograjo pri ozidju šulferajnske šole.

Orožniški postajevođa Viljem Vivoda izpove poleg tega, kar je izpovedal Kopic, da je po aretaciji Oblaka in Bertonec padlo par kamnov in se čulo par žvižgov. Lucek je imel črne roke, ki jih je dobil take od železa ograje, od katere gre barva proč.

Postajevođa Adolf Fink odgovori na vprašanje, kaj sta delala Oblak in Bertonec, ko so ju aretirali, da sta sicer stala na cesti, a da sta gotovo (!) prejeli kamne metala. Lucek pravi, da je mogel, da je res imel umazane roke in obleko, ker je bil tisti večer silno pijan in se je v pijanosti spotaknil in padel. Črni rok da ni imel.

Zastopnik državnega pravdnika zahteva, da se vsi obtoženci kaznujejo po postavi, ker je dokazano, da so bili vsi ob času pobijanja šip pri šulferajnski šoli ondi.

Nato se je konstatiralo, da je bilo škoda na šulferajnski šoli 17 K, katere povrnitev pa ni nihče zahteval.

Po kratkem presledku je sodnik razglasil sodbo, da se Bertonec, Oblak in Lucek obsodijo prestopka po § 468. kaz. zakonika — Bertonec vrh tega še po § 36. orožne postave, ker je nosil samokres — ter se obsodila Bertonec in Lucek vsak na en teden zapora, Oblak pa na pet dni. Vsak se bo postal enkrat. Revolver se zapleni. Ostali obtoženci so bili oproščeni, ker ni zadostnega dokaza za krivdo.

Obtoženci so se vsi pritožili, državnega pravdnika namestnik pa zaradi oprostite in prenizke kazni.

Drobne novice.

— **Velikanski škandal** se je razkril v Budapešti. Bivši državni tajnik v ministrstvu, sedaj drugi predsednik upravnega sodišča, tajni svetnik pl. Latkoczy je posredoval za provizije gostilniške in lekarniške koncesije. Zalotili so ga, ko je ravno sprejemal 60.000 K. Preiskava se je dosedaj vodila skrivnostno, ker pri aferi igra veliko vlogo tudi pismo nekega aktivnega ministra znani budapeštanski lepotoči. Latkoczy bo odpuščen brez pokojnine.

— **Gozdni požari v Ameriki** so do sedaj uničili nad 100 štirjaskih milj s petimi vasm.

— **Japonski maršal Nodzu** je umrl.

— **Protiaustrijske demonstracije** so bile v nedeljo v črnogorskem pristanišču Baru.

— **Sneg je zapadel** po severni Galiciji.

— **Napetost med Japonsko in Kitajsko** je nastala tolika, da se je bati vojne. Sovražnosti so zakrivil Kitajci, ki so streljali na neko japonsko policijsko postajo.

Razne stvari.

* **Poljski bojkot pruskemu nasilstvu.** Kakor znano, hoče Prusija s pomočjo takozvanega „razlastilnega zakona“ nesrečne Poljake, ki so pod vlado pruskega „Herrenvolka“, pregnati iz njih rodne grude. Ali Poljak ne ljubi le materne govorice, ampak on ljubi tudi rodno zemljo. Prost ni državljan on, ampak prost gospodar hoče biti zemlje tiste, ki so jo orali in preivali kri za njo njegovi pradedje in v kateri počivajo njegovi očetje. Ves poljski narod, bodisi da biva v Prusiji, v Rusiji ali Avstriji, se je dvignil in nastopil proti Prusiji na polju, na katerem se lahko uspešno bojuje proti pruski ošabnosti. Razlastilni zakon, katerega oboja in se sramuje vse civilizirani svet, je rodil najhujši poljski bojkot vseh pruskih izdelkov. O tem bojkotu beremo v „Kaufm. Wochenchrift“: Noben pruski trgovec in trgovski potnik ne sme prestopiti praga poljske trgovine. Poljski trgovci so nabili na vrata svojih pisarn tablice z napisom: „Vertretern deutscher Häuser ist der Eintritt strengstens verboten.“ Vsa poljska javnost skrbi za to, da se bojkot dosledno izvaja in da se ne vtihtopi med poljski narod prusko blago. Najhujše je poljsko narodno ženstvo, ki z največjo strogostjo pazi na to, da se ne kupi niti za vinar pruskega blaga. Rečejo tisti trgovci, ki nima toliko narodnega čuta in se spozabi, da kupi kaj pruskega blaga. Poljska javnost in časopisje ga neusmiljeno prime in zasramuje kot narodno izdajco. Prepričan je lahko, da niti en narodni Poljak ali Poljanka ne prestopi praga njegove trgovine. Nekaj takih trgovcev je že padlo. Poljski trgovci so sedaj stopili v zvezo s francoskimi in angleškimi trgovci, pa tudi z avstrijskimi industrijci, predvsem s češkimi. Poljaki so dali Prusiji oster in jako občutljiv odgovor na njeno umazano izizvajanje in gotovo je, da Prusi že obžalujejo tisti nesrečni zakon, s katerim so na tako podel natin žalili poljski narod. Tako poročila židovski trgovski list in prepričani smo lahko, da, ako piše tak list tako ostro, mora biti v resnici še hujše. Omenjeni list pozivlja vse avstrijske industrijce in eksporterje, naj obiskujejo poljske trgovce na Avstrijskem, kakor tudi na Ruskem. Poljski trgovec je jako dobro situiran ter ne naročuje rad direktno. Direktno naročuje le žid, kateri navadno ne pozna trgovske morale, ampak le svoj žep.

* **Največji daljnogled** na svetu postavijo kmalu v Carnegiejevem zavodu v Washingtonu. Ta teleskop bo imel steklo v premeru 2 1/2 metra. Z ureditvijo tega daljnogleda se bavi profesor Nitchie. Samo steklo tehta 90 metrskih stotov ter je povzročala njegova priprava ogromno truda. S pomočjo orjaškega teleskopa bodo fotografirali predmete na nebu, kakor megle, zvezde, pege na soncu itd.

* **Umor iz politične mrznje.** V Gersdorfu pri Gleisdorfu na Štajerskem je živel 60letni Josip Schrameis, ki je imel svoje politično prepričanje. Bil je namreč svobodni-slec, vsled česar je bil v celi občini razpužit za »rdečkarja«. Dne 4. t. m. so šli skozi vas romarji. Schrameis je izjavil, da bi ljudje bolje storili, da ostanejo doma pri nujnem delu. Zaradi tega so ga klerikalno fanatizirani kmetje napadli. Kmet Winkelbauer ga je pobil na tla, nakar sta ga s hlapcem Kalcherjem toliko časa bila po glavi ter ga suvala z noži, da je izdihnil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Preki sod v Pragi?

Praga, 20. oktobra. Vlada je ukazala namestniku Coudenhoveju, naj z vso energijo skrbi za to, da se ohrani v Pragi mir in red. Če bi bilo potreba, naj se posluži onih odredb, ki zajamčujejo mir in red. S tem se ne misli uvedba izjemnega stanja, ampak uvedba prekega soda.

Proti Slovincem in Čehom ima vlada kuraže!

Praga, 20. oktobra. Oficiozno glasilo Beckove vlade »Fremdenblatt« zahteva vzpričo dogodkov v Pragi najstrožje odredbe, prav tako kakor za časa ljubljanskih demonstracij. »Narodni Listy« napadajo zaradi tega vehementno vlado, češ, da ima Beckova vlada kuražo nastopati samo proti Slovincem in Čehom, dočim se Nemcem ne skrivi niti lasu, čeprav Slovane ob belem dnevu pobijajo, čeprav napadajo brutalno celo slabotne ženske, ki se ne morejo braniti. Eklatanten dokaz za to so dejanski napadi Nemcev na slovenske dame v Ptuj. Proti dogodkom v Ptuj vlada ni ničesar storila, radi demonstracij v Ljubljani in v Pragi pa bi vlada najraje uvedla ne samo izjemno, marveč kar obsedno stanje in preki sod. To kaže dovolj, da se v Avstriji Slovincem in Čehom meri do pličice s tistim merilom kakor Nemcem.

Kritičen položaj.

Budimpešta, 20. oktobra. Ministrskega predsednika barona Becka bo cesar še enkrat sprejel v avdijenci. Notranji politični položaj je velokritičen, v zadnjih urah se je preje poslabšal, kakor izboljšal.

Parlamentarna komisija češkega kluba.

Dunaj, 20. oktobra. Parlamentarna komisija češkega »Narodnega kluba« je danes ob 4. popoldne imela konferenco z obema ministroma Praškom in dr. Fiedlerjem. Jutri bo komisija konferirala z ministrskim predsednikom.

Demisija celokupnega ministrstva. Dunaj, 20. oktobra. Jutri bo imel ministrski svet sejo. Ako se ne posreči izgladiti nastale konflikte in pregovoriti ministre Praška in dr. Fiedlerja, da prekličeta svoj odstop, bo celokupni kabinet podal demisijo. Prijet črnogorski odposlanec v Zagrebu.

Belgrad, 20. oktobra. Tukaj so snoči pričakovali posebnega odposlanca črnogorskega kneza Nikole, brigadirja Janka Vukotića, ki je bil najavljen. Toda on ni prišel, če tudi je bilo iz Cetinja javljeno, da je že odpotoval. Nekateri ljudje, ki so bili v Dalmaciji, pripovedujejo, da so videli stopiti na parnik v Kotoru dva ugledna Črnogorci, od katerih eden je bil gotovo Vukotić. Ta dva Črnogorci je zagrebška policija ustavila in jima prepovedala nadaljno potovanje v Belgrad. Ker je Vukotić res v tem času odpotoval, a ni prispel v Belgrad, je opravičen sum, da je baš njega zagrebška policija ustavila, hoteč onemogočiti tesne osebnosti med srbskimi in črnogorskimi državljani. Ako se domnevanje uresniči, nastanejo komplikacije nedoglednih posledic, ker je Vukotić poseben odposlanec kneza Nikole. — Snoči so se demonstracije pred prodajalnami avstrijskih trgovcev nadaljevale. Intervinirala je zopet žandarmerija. Bojkot avstrijskih trgovcev se izvaja dosledno in brez parda.

Vojna je bližje kakor kdaj prej!

Belgrad 20. okt. List „Prada“ naglašja, da je sedaj vojna bližje, kakor kdaj prej in sicer vsled tega, ker se nekatere velevalisti protivno priznati Srbiji in Črni gori primerno kompenzacija za aneksijo Bosne in Hercegovine po Avstro-Ogrski.

Srbski Italijani na kralja Viktor Emanuelu.

Belgrad 20. oktobra. Italijani, živeči na Srbskem, so po svojem nedeljskem shodu poslali brzojavko na kralja Viktorja Emanuelu, v kateri ga rote, naj Italija z vso odločnostjo nastopi proti aneksiji Bosne po Avstro-Ogrski.

Sumljivo znamenje.

Solun, 20. oktobra. Turško vojaštvo je od Skoplja do bolgarske meje zasedlo vso železniško progo in vsa poslopja. Zatrjuje se, da namestnik bolgarske vstaške čete razdeljati železniško progo.

Sporazum med Mladoturki in Bolgarji.

Sofija, 20. oktobra. Med Mladoturki in bolgarskim komitejem je prišlo do popolnega sporazumljenja. Sestavil se je zapisnik, v katerem se turška in bolgarska vlada pozivata, naj imenujeta svoje delegate, ki naj med obema državama ustvarijo neki

„modus vivendi“, ki bo onemogočil pretečo vojno.

Sneg na Dunaju.

Dunaj, 20. septembra. Tu je že zavladala zima. Danes sneži ves dan neprestano.

Zveza med Puljem in Malim Lošinom.

Dunaj, 20. oktobra. Z današnjim dnem se je uveljavila nova parobrodna zveza med Puljem in Malim Lošinom. Promet oskrbuje parobrodna družba „Trst-Istra“.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 20. oktobra. S carskim ukazom je sklicano narodno sobranje k rednemu zasedanju na dan 28. t. m.

Srbske prostovoljne legije.

Belgrad, 20. oktobra. Stevilo prostovoljcev je v zadnjih dneh naraslo na okroglo 30.000 mož. Ti prostovoljci so razdeljeni v 20 legij. Imena teh legij so: 1) Legija mrtvih; ta šteje sedaj 5170 prostovoljcev. To legijo je zbral pisatelj Branišlav Nušić vodi jo eden starejših rezervnih častnikov. 2) Legija prvih tisoč, to legijo tvori vseučiliška mladina. 3) Legija kneza Mihajla; to je sestavila nacionalistična mladina. 4) Legija Obiliceva, to vodi poveljnik prostovoljcev Pera Gjorgjević. 5) Legija silnih; to legijo je sestavilo sokolsko društvo „Dušan Silni“. 6) Mackedonska legija. To četo so sestavili ustaški četniki iz Srbije in Makedonije. Ta legija je razdeljena v čete 30 do 40 mož, katerim je v vojni odredjena posebna naloga. 7) Črnogorska legija; to so sestavili v Srbiji živeči Črnogorci. 8) Bosansko-hercegovinska legija; to tvorijo v Srbiji živeči Bošnjaki in Hercegovinci. 9) Legija starih veteranov, ki so se že udeležili prejšnjih vojn. 10) Hajduška legija. To vodi hajduk Radivoj. Ti prostovoljci so se zarotili, da se ne vrnejo živi iz vojne. 11) Legija Singjelićeva. To so sestavili v Nišu. 12) Sumadijska legija; sestavili so jo v Kragujevcu. 13) Ibarska legija; sestavili so jo v Kraljevu, vodi jo poveljnik narodne vojske Svetozar Ristić. 14) Legija Kesanićeva, sestavili so jo v Kuršumljiji. V tej legiji je mnogo Albanov. 15) Rudniška legija; sestavili so jo v Gornjem Milanovu. 16) Legija hajduka Veljaka; sestavili so jo v Negotinu. Prostovoljci se vpišujejo pred spomenikom hajduka Veljaka. 17) Drinska legija, sestavljena v Šabcu in Loznici. 18) Legija župnika Dimitrijevića. To legijo tvorijo župljani popa Dimitrijevića. 19) Italijanska garibaldinska legija, ki so jo sestavili v Srbiji živeči Italijani in stari Garibaldinci. 20) Črna legija. Ta četa si je nadela nalogo, da bo operirala samo z bombami in dinamitom. Vpis v to legijo se je izvršil ponoči in vse naredbe, tihoče se te čete se izdajajo ponoči. Ta legija ima v bodoči vojni izvršiti posebno nalogo.

Shodi v Belgradu.

Belgrad 20. oktobra. Policija je izdala naredbo, da se smejo odslej shodi vršiti le z izrecnim dovoljenjem policijske oblasti.

Nemški vojni ataše.

Belgrad 20. oktobra. V nedeljo je bil na ulici aretiran nemški vojni ataše Mazov, ker so ga smatrali za avstrijskega vohuna. Radi te aretacije se je danes šel ministrski predsednik dr. Velimirović osebno opravičiti k nemškemu poslaniku princu Ratiboru.

Obsedno stanje v Nove Sadu.

Novisad, 20. oktobra. Tu vlada vojaško obsedno stanje. Prehod preko mostu je prepovedan že teden dni. Na ladjarskem mostu so postavljene močne straže, ki primejo vsakogar, ki se jim zdi le količjak sumljiv. V nedeljo so našli med premogom na dveh lokomotivah skrito orožje, ki je bilo namenjeno v Srbijo. Na železniški postaji so zaplenili dva vagona, ki sta prišla iz Nemčije in bila namenjena za Srbijo. — Včeraj je prišlo semkaj 15 delavcev Srbov iz Vrdnika, ki so hoteli odpotovati v Srbijo. Vojaki so jih obkolili in jih odvedli na zaslišanje. Pred Petrovaradinom so še vedno usidrani monitorji. Med njimi se nahajate tudi zaplenjeni jadrenici, ki sta skušali utihotapiti streljivo na Srbsko.

Darila.

16. izkaz za spomenik in žrtve 20. septembra 1908. Dne 17. oktobra 1908 došli so podpisane blagajniku „Združenega narodnega odbora“ sledeči prispevki: Dr. Ivan Oražen, lastnik Aurove pivovarne v Ljubljani za spomenik in žrtve 100 K, upravništvo „Slovenca“ v Ljubljani v „Slovenca“ že izkazani prispevki za spomenik 59-50 K, brata Eberl v Ljubljani za spomenik in žrtve 30 K; Blaž Mevželj, gostilničar v Mokronogu za spomenik in žrtve 15 K, družina Rasteiger v Ljubljani za žrtve

2 K, Josip Kramarič, župnik na Vrhu pri Vinici na Dolenjskem za žrtve 2 K, trg. tečaj mestne višje dekleške šole v Ljubljani za žrtve 7 K, Franjo Berlec iz Kandije štev. 83 in Franjo Berlec ml. iz Bistrice pri Kamniku za ljubljanske žrtve in njihove rodbine 2 K, občinski svet dež. stolnega mesta Ljubljane v smislu svojega sklepa z dne 21. sept. 1908 prispevek za spomenik Lundru in Adamiču 1000 K, primarij dr. Vinko Gregorič v Ljubljani na vodstvo deželni dobrodelni zavodov v Ljubljani došli in za spomenik od „Vipavskega pevskega društva“ v Vipavi darovani del dobrih dramskih predstav „Cigani“ 30 K, Andrej Bajec, laborant deželne bolnice v Ljubljani za bedne rodbine zaprtih 1 K, rodbina profesorja Novaka v Ljubljani za spomenik in žrtve 10 K, Jerica Dolenc iz Ljubljane, Prešernove ulice za žrtve 5 K, delavke in delavci (snažilci bombaža) v ljubljanski predilnici, prepuščajoči način uporabe odboru, za nedolžne narodne narodne žrtve 11 K, v Medvodah in v okolici, prepuščajoči glede uporabe proste roke odboru, nabrali za spomenik in žrtve (imena posameznih darovalcev se objavijo ob priliki) a) Fran Jarc in Janko Pečar 317-60 K, Fran Skvarca 65-20 K, Skupaj 1657-80 K. Do sedaj so izkazani sledeči, blagajniku „Združenega narodnega odbora“ došli prispevki: Dne 10. okt. 1908 (1—10 izkaz) 9096-36 K. Dne 12. okt. 1. 1908 (11 izkaz) 334 K. Dne 13. okt. 1. 1908 (12 izkaz) 655-74 K. Dne 15. oktobra 1908 (13 izkaz) 209-30 K. Dne 16. okt. 1908 (14 izkaz) 702-22 K. Dne 17. okt. 1908 (15 izkaz) 287-60 K. Današnji izkaz (16 izkaz) 1657-80 K. — Skupaj 12.942-52 K. Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala! V Ljubljani, dne 19. okt. 1. 1908. Dr. Alojzij Kokalj s. r. blagajnik

Za žrtve 20. septembra 1908.
V. izkaz darov, poslanih podpisane vodstvu za dne 20. sept. t. l. ranjene žrtve, ki se zdravijo v deželni bolnici. Darovali so p. n. ; Upravništvo „Slovenca“ 34-90 K, Neža Kralj, gostilničarka v Ljubljani 6 K, upravništvo „Slovenca“ 80 K, na ženitovanju g. Železnikarja v Laškem trgu se je nabralo 25 K, upravništvo „Slovenca“ 26 K, Antonija Berbuč, c. kr. poštarija v Sv. Križu nabrala 19 kron, društvo kranjskih deželnih uslužbencev v Ljubljani 20 K, trvdka J. Perdan v Ljubljani 50 K, Vipavsko pevsko društvo v Vipavi 60 K, županstvo v Trbovljah nabralo 212-82 K, Mileva dr. Zakrajšekova in ga. Režika Thalerjeva v Skofji Loki nabrali 265 K, in sicer so darovali po 10 K: Notar Lenček, Helena Hafner, dr. Zakraček. Po 5 K so darovali: župnik A. Šinkovec, Potočnik, Pečar, J. Hafner M. Žigon, R. Thaler, gđ. Logarjeva Kocelj, Tončka Gaber, gđ. Arko, župnik Wester, Benedičič, Jos. Šmid. Po 4 K so darovali: kaplan Evgen Legat, Ant. Hafner, rodb. Flisova, J. Otupar, Oskar Dev, spiritual Nadrah. Po 3 K so darovali: rodbina Pauličeva, L. Sušnik, Oton Guzelj, J. Žužek, Primož Kalan, Fr. Zicherl, J. Sumer, ga. Logonder. Po 2 K so darovali: A. Tavčar, Marija Dolinar, rodb. Perkova, tajnik Jerovec, J. Levičnik, M. Hafner, ga. Kernova, Kat. Dolenc, rodbina Molinaro, A. Oblak, tr. govec, Jos. Deisinger, Fr. Benedičič, Cvenk, ga. Homan, J. Karlin, A. Košir, Jos. Guzelj, Valent. Košir, J. Hafner, Kermec, Jesenko, Greg. Režen, Marija Višner, Jamnik, Leon Levrič, Minka Mohar, E. Burdy, Ign. Guzelj, Jos. Košir, Birola, Plantarič, Avg. Nadilo, Kralj. Po 1 K so darovali: Kobovs, Tr. Postobnikar, Ant. Arhar, Mandelje, Magdič, Šubie, Mušič, Schollmayer, Golob, Mlejnik, Šušteršič, Čarman, A. Črne, gđ. Jamar, ga. Stabel, gđ. Papa, Šmitek, nadučitelj Fr. Kramer, Zicherl, Tomaž Dolenc, Minka Fojkar, Avg. Blaznik, Fr. Kandij, Ant. Kržišnik, Janez Rupnik, Oton Sadar, Marička Johan, Mijo Blaznik, Jos. Kokalj, Iv. Potočnik, V. Debelak, A. Oblak, Leon Hafner, M. Kožuh, A. Vehar, Janko Hafner, Janko Klun, Marija Debelak, Fran Ravnihar, A. Pinžgar, Ana Leskovec, Janko Leskovec, Terezija Krasovič, Helena Kavčič, Fr. Hartman, E. Dolinar, Fr. Rupar, Al. Jerala, Kajba, Ivana Ukmar, Fr. Debelak. Manjše zneske so darovali: Kopusar, Ambrožič, Jerca Lavrič, Marguč, g. Trdina Marija, Režika Benkovič, Jerica Dermota, Marija Sink, Polona Pokorn, Fr. Babič, Leopoldina dr. Šegulova v Novem mestu je nabrala nadaljnih 110-40 K in sicer so darovali: Otmarske 5 K, Adolf Pauser 10 K, V. Umek 2 K, Milica dr. Globevnikova 5 K, Mimi Seidl 5 K, župan Zurec v Kandiji 2 K, ga. Tuček 2 K, ga. dr. Vaupitičeva 5 K, ga. dvor. svetnik Gerdešič 10 K, Marija Rozina-Skaberne 5 K, Marica Kozina 5 K, Florjan Skaberne 5 K, Ivan Krajec 4 K, Zdošek 6 K, Vladimir Vojska 10 K, neimenovan 10 K, neimenovan 1 K, nabral g. Štefanovič pri sosedah: Jakob Pavlin 2 K, Marija Pegan 2 K, Franja Petrič 1 K, Franciška Zobec 1 K, Regina Mohorič 1 K, neimenovana 40 h, Prosvetaši darujejo za ranjence: Fux, Murgl, Skale, Mole, Hrovat, Kobe 11 K. Od po isti gospe nabranega in brez imen darovateljev že izkazanega zneska 150 K, so darovali: Župan Ogoreutz 20 K, dr. Schegula 20 K, dr. Slanc 20 K, dr. Žitek 20 K, Rozman 10 K, Olivo 10 K, dr. Strašek 10 K, Mira Rogina 4 K, svet. Gandini 1 K, prof. Majcen 5 K, prof. Maselj 5 K, prof. Reisner 2 K, dr. Ogoreutz 3 K,

nadinž. Bloudek 5 K, J. Magolič 1 K, Mikolič 1 K, neimenovani 13 K, nabratelju gosp. Schullerju so darovali: Marija Kosanc, gostilničarka 1 K, Ana Šušteršič, gostilničarka 1 K, Marija Krakij 50 h, Matej Trpiu St. Vid, 3 K, Mihael Belec 1 K, Valentin Jager 1 K, Vincenc Poličar 40 h, Ana Dolenc 1 K, Magdalena Toman 1 K, Valentin Cerman 1 K, Janez Tome, mizar, Miha Arhar 20 h, Tomaž Štrukelj 1 K, Andrej Kregar 1 K, Josip Klanjšček, župan in posestnik 1 K, Koritnik, trgovec, 1 K, Kuhar Antonija, trgovka, 1 K, F. Plevnik, 1 K, Petrovič, 1 K, Anton Robida, 1 K, Jožef Hromc, 1 K, Ig. Mercina, 2 K, Sešek Marija, 10 v, Bezlaž Marija, 20 h, Lukec Uršula, 40 v, Jera Strah, 1 K, Marija Dove, 10 v, Andrej Andrej Lovše, 1-10 K, Leopold Kuhar, 2 K, Josip Keber, 20 v, Janez Dimnik, 1 K, Zakotnik 1 K, Gita Berlan, nabrala v Mojstrani 151-70 K, in sicer so darovali: Krista Pezdinik 1 K, Gita Berlan 2 K, Marička Krista Babič 1 K, Hafner Marija 12 K, C. Ambrožič 12 K, Tomaž Zupan, trgovec, 12 K, Mina Janez Rabič 5 K, Kozjek 1 K, Minca Peternel 1 K, Liza Olip 20 h, Rupert Santner 20 v, Josip Korbel 20 v, Wenzel Maurer 20 v, Smerz 1 K, Inglič 1 K, Jera Babič 1 K, Liza Dahol 1 K, Jerica Pezdinik 1 K, Cila Ancelj 50 v, Josip Basto 1 K, Ivan Mrak 1 K, Franc Zorman 20 h, Janez Pavlovič 60 v, Terezija Pavlovič 60 v, Minca Hlebajna 50 v, Miha Seklič 20 v, M. Lavtižar 10 v, Bertoncelj 30 v, Franc Szda 20 v, Grega Klančnik 1 K, Franc Rozman 30 v, Neža Ancelj 40 v, Franc Ostrin 50 v, Anton Melihon 5 K, Anton Zinsla 1 K, zidarji in delavci 2 K, Josef Zupan Ivanka Zupan 13 K, Ivan Zupan 2 K, Humer Ivana 50 v, Anton Rebolj, železniški uradnik, 2 K, Marjeta Novak 20 v, Helena Skumovec 1 K, Margareta Klinas 1 K, Ivanka Babič 1 K, Marija Kosmač 1 K, Ana Kovač 1 K, Ana Klančnik 40 v, Ana Kosin 1 K, Jera Kosmač 1 K, Apolonia Klančnik 70 v, Jaroslav Dolžan 50 v, Matevž Praprotnik 50 v, Franca Preselj 40 v, Alojzij Hafner 40 v, Franc Lahota 40 v, Ivana Seklič 50 v, Franc Korelec 40 v, Pavel Kunšič 30 v, Jakob Šetina 1 K, Franc Kajzar, delavec, 1 K, Miha Kosmač 30 v, Ivan Kozmerik 10 v, A. Klančnik 60 v, Neža Stanovnik 1 K, Helena Kovač 50 v, Cili Jakelj 140 K, Marija Ancelj 1 K, Boštjan Janša 1 K, Ana Humer 80 v, Janez Poldar 80 v, Marija Kržnarčič 60 v, Franc Paulin 2 K, Radivoj Hartman 50 v, Terezija Hartman 50 v, Ivanka Rozman 40 v, Martin Stlebažno 1 K, Janez Peternel 20 v, Katra Bohinc 2 K, Potčnik 2 K, Noč 20 v, Preselj 40 v, Rekar 20 v, Janez Sušnik 20 v, Klančnik Grega 1-20 K, Matija Okorn, kaplan, 3-20 K, Mici Žagar 1-10 K, Minca Bertoncelj 60 v, Janez Orehovnik, lovec 1 K, Franca Ostrin 10 v, Poldi Judež 2 K, Roza Klanšek 50 v, Marija Grošel 40 h, Marija Klančnik 70 v, Cila Nillman 20 v, Neža Lavtižar 1 K, Pavel Potočnik 1 K, Marija Pintar 30 v, Marija Babič 50 v, Juri Pezdinik, župan, 10 K, Janez Ulež 20 v, Martin Peternel 1 K, 1 K, Janez Klinar 1 K, Franc Baloh 50 v, Janez Olip 50 v, Amalija Samec 30 v, Janez Lakota 1 K, Franc Rekar 1 K, Helena Kosmač 1 K, Minela Pavel 1 K, Jožef Kvas 1 K, Franc Lavtižar 1 K, Ivanka Srgelj 1 K, Ivan Janša, posestnik na Dovjem nabral 60 K, in sicer so darovali: Ivan Janša 10 K, Matevž Dovžan 1 K, Pavel Luks 50 v, Martin Skumavec 1 K, Anton Zima 1 K, Janez Zima 20 h, Fran Jeglič, nadučitelj 2 K, Kristel Šetina 1 K, Fran Klinar 1 K, Iv. Dovžan 1 K, Fran Ambrožič 1 K, Anton Dovžan 2 K, Jakob Ražen 1 K, Fran Lakota 20 h, Pavel Vilfan 1 K, Mina Kosmač 1 K, Rudolf Lakota 1 K, Janez Guzelj 40 h, Ivan Rabič 20 h, Fran Janša 30 h, Fran Rabič 40 h, Matevž Košir 1 K, Janša 20 h, Ivan Skumavec 60 h, Ivan Skumavec 1 K, Jakob & M. Dovžan 1 K, Janša Valentin 1 K, Josef Zima 1 K, Juri Pezdinik, župan, 2 K, Ivan Hudovernik 2 K, Betka Zima 1 K, Jakob Rabič 2 K, Josef Pezdinik 1 K, Fran Jakelj 2 K, Klemen Lotrič 20 h, Jera Lotrič 20 h, Jera Zima 20 h, Fran Mertelj 50 h, Klemen Kosmač 1 K, Alojzij Skumavec 10 h, Fišk 60 h, Ivan Rabič 40 h, Tomaž Peternel 70 h, Ana Janša 20 h, Josef Peternel 80 h, Ivan Rabič 40 h, Anton Salberger 1 K, Janez Kovač 1 K, Janez Zima 1 K, Mina Pezdinik 1 K, Justin Blaž 50 h, Malči Jeglič 1 K, Janez 20 h, Eržen 20 h, Virnik 20 h, Gregor Klančnik 1 K. Razni so dali še skupaj 5-60 K. — Skupaj dosedaj nabranega 6484 K 93 h. — Za nepriznane izdatke in velikodušne darove se vodstvo vsem darovateljem in imenu ranjencev najiskrenejše zahvaljuje, prošče za nje novih podpor. — Vodstvo deželne bolnice v Ljubljani, dne 17. oktobra 1908. — Dr. V. Gregorič, vodja.

Hennebergova svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 75 kr. do 1135 meter za bluze in obleke. Franko in brez plačila se pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 1 90-6

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 20. oktobra 1908.	
Termine	
Pšenica za oktober	za 50 kg K 11-90
Žit za oktober	za 50 kg K 9-70
Koruzna za maj 1909	za 50 kg K 7-50
Oves za oktober	za 50 kg K 8-27
Efektiv.	
5 vin. ceneje.	

Meteorološko poročilo.

Vrsta nad morjem 806. Srednji srčni tlak 786 v mm	
Obdobje	Cas opazovanja
10. 9. zv.	742-7
20. 7. zv.	741-9
2. pop.	741-2
Srednja včerajšnja temperatura 58°, norm. 99. Padavina v 24 urah 00 mm	

Zahvala.

Ganjeni presrečnega sočutja med bolniki in ob smrti naše nepozabne, ljubljene sestre, svakinje in tete, gospodična

Jani Pauer

izrekamo za vse to in za lepe darovane vence in številno spremstvo ob pogrebu najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, 20. oktobra 1908.

Žalajoči rodbini

Tuschek in Mikusch.

Sv. zadušne maše se bodo služile v sredo, 21. oktobra ob 9. dopoldne v farni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Novozidana hiša

za penzioniste zelo pripravna, v prekrasni legi, se proda za lastno ceno. Naslov: Schwarzmeler, št. Pavel pri Celju v Savinski dolini.

Imenitno

3784-1

kiselico

z lepim posestvom vred (gostilna), proda za 2.000 K posestnik Grancnik, pošta Guštanj na Koroškem.

Paulus-brikoti

najboljše kurilna moč, 8000 kalorij, ravnokar došli.

Premog-kosovnik,

orehovnik itd. 5000 kalorij, brez kamenja in prahu, po zažrti ceni, na cele vagone direktno, pod premogokopno ceno, priporoča 3787-1

glavna zaloga premoga

J. Paulin v Ljubljani,

Nova ulica štev. 3.

MAGGIja

Križna zvezda

bouillonske kocke

po 6 vinarjev

dajo najboljšo prirodno

govejo juho.

Pazite na ime MAGGI in varstveno znamko križna zvezda. Druge kocke niso MAGGIJEVE.

3783

Lepa prilika!

Dobro idoča
trgovina z galanterijskim blagom, igračami

in raznovrstnimi potrebščinami se takoj proda. Pisma naj se blagovoljivo odposiljati na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „Prihodnost“.

Praktikanta

Sprejme „Zadružna Zveza v Celju“.

Pogoji: Znanje knjigovodstva, stenografije in strojepisja. Prosilci, ki imajo poleg tega že kaj zadržne ali trgovske prakse, imajo prednost.

Nastop službe in drugi pogoji po dogovoru. Pismene prošnje, opremljene z dokazili o študijah in dodeljanjem službovanju, se naj pošljejo do 31. oktobra t. l. na naslov: „Zadružna Zveza v Celju“. 3786-1

Proti žlezam, škrofljem

malokrvnosti, angli. bolezn, kožnim izpuščajem, vratnim, pljučnim boleznim, dušljivemu in oslovskemu kašlju, revmatizmu, protinu, za ojačenje malokrvnih, slabotnih, v razviku in pri učenju zaostalih otrok priporočam zdravljenje z 3580-3

Lahusen ribljim oljem

„Jodela“

Najboljše, najuspešnejše, najprijetnejše ribje olje. Se lahko zauživa in prenaša. Najboljši čas za zdravljenje z njim od avgusta do maja. Kupujte samo originalni zavitek 3-50 in 7-— s pat. varstvenim imenom „Jodela“. Vse drugo zavrnite kot nepristno.

Edini izdelovalec lekarnar Willem Lahusen v Bremen — Vedno sveže v vseh lekarnah v Ljubljani.

Restavracija

pri

„Zlati kapljici“

Sv. Petra cesta 27 v Ljubljani

naznanja slav. občinstvu, da so restavracijski prostori

za 2 sobi povečani

in lepo urejeni; s posebnim vodom. Priporoča svojo dobro znano kuhinjo, vino, pivo itd. 3776-1

Leop. in Alojzija Tratnik.

Ženitna ponudba.

30 letni uradnik v neposredni bližini Trsta, z letno plačo nad 2500 K in pravico do penzije, se želi radi pomanjkauja znanja seznaniti v svrhu ženitve s poštenim slovenskim dekletom z doto ali brez dote.

Le resne ponudbe s sliko ali brez nje je poslati na naslov „Nada“, Trst, poste centrale.

3740-2

Svoji k svojim!

Končno se je začelo tudi pri nas uveljavljati načelo osamosvojitve na gospodarskem polju. Treba je pa, da se dosledno izvede v vseh strokah, torej tudi v zavarovalnici. In ker je tega upati,

išče banka „Slavija“

potovalnih in krajevnih

zastopnikov.

Ponudbe sprejema nje generalni zastop v Ljubljani. 3778-1

Gostilna

na Gorenjskem se da v najem. Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3700-3

Trgovski pomočnik

špecerijske, železninske in manufakturne stroke išče službo v kaki večji trgovini na deželi kot prva moč. Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3702-3

Abiturijent

išče primerne službe v kaki pisarni. Ponudbe pod „1887“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3781-1

Novost.

Jajčasti karambol-biljard se prav ceno proda. Poizve se pri I. S. Kolodvorske ulice št. 22, III. nadst. leve stopnice. 3775-1

Proda se:

6 stolov jedilne sobe, 1 častniški dežni plašč in 1 uradniški plašč. Ogleda se lahko od 2.—4. ure popoldne.

Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3707-3

10-15 kamenosekov

sprejme takoj za zimski čas proti dobremu plačilu za kamenolom (granit) pri Beljaku 3780-1

Dom. Merluzzi v Beljaku.

Išče se za takoj za lesno industrijo slovenskega jezika zmožen, spreten, trezen in pošten

obratni vodja

Služba stalna. Vse drugo po dogovoru.

Ponudbe naj se blagovoljivo poslati na uprav. „Slov. Naroda“ pod „Obratni vodja“ 3774-1

Hlapec

samec, za prevažanje piva, vajen konj in domačega dela, sredne starosti, pošten in trezen

dobi trajno službo na deželi

plača 70—80 kron na mesec brez hrane.

Ponudbe se naj pošiljajo na upravništvo „Slov. Naroda“ pod šifro „pošten, priden“. 3710-2

Sveže 8777-1

morske ribe

se dobe

vsak petek

pri trdki

J. Buzzolini

Stritarjeve ulice.

Visoke in prit'klave

jablane in hruške

najboljših vrst za jesensko sajenje

proda po nizki ceni J. Lukman v Šuštanju. 3782-1

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.
Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjeve ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
4 1/2 %
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

stanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

G. AUER ^{jevih} **dedičev**

Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana

marčno pivo

v sodcih in steklenicah.

Odvetniška pisarna
dr. F. Brčića in dr. M. Pretnerja
v Trstu, Via Nuova št. 13
sprejme izvežbanega

koncipijenta

ki ima vsaj nekoliko odvetniške prakse
Nastop: 1. decembra t. l. ali
pozneje. Plača po pogodbi
Koncipijenti, ki poznajo itali-
janshino, imajo prednost. 3753-2

Trgovsko - obrtna zadruga v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Zadružni prostori: Sodnijske ulice št. 3, v hiši dr. Pirca:

Sprejema: vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge
do dne dviga po 4 1/2% rentni davek plača banka sama.
Sprejema: vloge na tekoči račun; na zahtevo dobi stranka
čekovno knjižico.
Daje posojila: proti menici, na vrednostne papirje, na zadružne
deleže, na blago, na knjižne terjatve, na hipoteke.
Eksploata trgovske menice.
Proskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na
vsa tu- in inozemska tržišča.
Izdaja nakaznice. 3416 10
Vsa pojasnila se dobijo bodisi ustmeno ali pisмено v
zadružni pisarni.

Uradne ure vsak dan dopoldan od 9. do 12. ure, popoldan od 3. do 5. ure.

Kranjske klobase

male vrste komad po 20 vinarjev
velike " " " 40 "

ter lepo svežo

slanino (špeh)

priporoča trdka 378-2

A. Anžič v Ljubljani.

Trgovci dobe popust!

Lepa delavnica

za mizarja, ključavničarja ali ka-
kega drugega obrtnika eventualno za
hlev s stanovanjem je v Prulah
tako za oddati.

Natančneje se izve pri kamno-
seku Vodniku. 3577 2

Pravo surovo in
kuhan
maslo

kg. po 270 K se dobi pri I. žičen-
ski mlekarji v Spodnji Šiški,
Kolodvorska ulica št. 159. 3652 4

Vinske sode

ravnokar od vina izpraznjene, močne,
dobro ohranjene, 35 komadov sodov
iz kostanjevega lesa po 500 do 700
litrov, 60 komadov sodov iz hra-
stovega lesa po 200 do 800 litrov,
20 komadov sodov iz hrastovega
lesa po 800 do 2000 litrov, 20 ko-
madov sodov iz hrastovega lesa po
2000 do 4000 litrov, od katerih se
en del nahaja v Ljubljani, drugi pa
na poti v Ljubljano, odda po pri-
merni nizki ceni trdka

M. Rosner & Ko.
v Ljubljani 3006-15
poleg Koslerjeve pivovarne.

Edina narodna trdka
Alfonz Breznik

Ljubljana, Gradišče 11
(blizu nunske cerkve). 2402 16
predaja in izposoja klavirje pr-
vovrstnih dunajskih tavnarjev naj-
ceneje

Občinski urad v Trbovljah razpisuje

službo občinskega redarja

z letno plačo 840 kron, prostim stanovanjem in službeno obleko.
Popolnoma opremljene prošnje se naj pošiljajo na občinski urad
Trbovlje

do 15. novembra 1908.

Dosluzeni orožniki, ne čez 40 let stari, imajo prednost. 3741-2

Županstvo Trbovlje

dne 15. oktobra 1908.

Vse zastoni!

Iščite vedno povsod cenejše, ali najcenejše
in najboljše kupite le samo v konfekcijski
trgovini

„Angleškem skladišču oblek“
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

O. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

Prihod v Ljubljano juž. žel.

7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,
d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.
11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sre-
čanje v nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Marije Jerezije cesta 1 **Fr. Stupica** Valvazorjev trg št. 6

trgovca z železnino v Ljubljani

za jesenski in zimski čas

svojo dobro preskrbljeno zalogo slamoreznic, mlinov za grozdje in
sadje, čistilnih strojev za žito, mlatilnic in vratil.

Peči in štedilniki najboljše sestava, fino pozlačeni nagrobni
križi, kotli za žganje in klajo, pumpe in cevi, kakor vse kovine
in poljsko orodje se dobi po najnižjih cenah le pri zgoraj imenovanem.

Sveži k svojim! 3589-3

Kot edini strokovnjak in učitelj Glasbene
Matiče opozarjam vsakogar, naj se blagovoli
potruditi k meni domačinu, ter se prepriča
o blagostojnosti in trpežnosti mojih pla-
ninarov, klavirjev in harmonijev. Zastopstvo
vseh dvor. in komornih trdk. Delna odplačila.

Sveži k svojim!

Samo najfinelše posušene
kokosove orehe

predelujejo tavnarice Ceres in
delajo iz njih brez vsakršne pri-
mesi v strogo čistih aparatih
znamenito

Ceres Jedilno
mast

za pečenje, praženje in
kuhanje.
Zahtevajte Ceres jedilno mast z
velikonočnimi podobami na
ovitku.

Pozor!

Usojam si naznaniti, da je vse moje perilo, katerega imam
v prodajalni, samo domač in ne izdelek dunajskih tavnar.
Za izdelovanje porabljam samo zanesljivo dobre kakovosti
in bodem v prihodnje gledal na to, da svojim cenjenim odje-
malcem v vsakem oziru še boljše ustrezem, kakor dosedaj, po-
sebnost z nizkimi in stalnimi cenami, katere so na vsakem
komadu razvidne. — Priporočam nevestam bale od priproste
do najfinejše vrste, gospem telesno, posteljno in namizno
perilo, gospodom pa srajce, hlače, robce i. t. d. — Na-
ročeno perilo se v kratkem času izvrši. 3414-8

Z velespoštovanjem

Anton Šarc.

Izredna državna loterija.

Na najvišji ukaz Njegov. c. in kr. apost. Veličanstva

Izredna jubilejska loterija

za dobrodelne namene c. kr. domobranstva in žandarmerije.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji zak.

17.984 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 513.760 K.

Glavni do-
bitke znaša **200.000 K** v gotovini.

Srečkanje bo nepreklicno 22. oktobra 1908.

3046-10 **Ena srečka stane 4 krone.**

Srečke se dobivajo pri oddelku za državno loterijo na Dunaju III.,
Verdere Zollamstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih,
poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah i. t. d.
Igralni načrti za odjemalce srečk zastoni. — Srečke se do-
stavljajo poštnino prosto.

C. kr. loterijsko-dohodninsko ravnateljstvo. Oddelak za državno
loterijo.